SUSCRIPCIÓ
Barcelona . Una pesseta al mes
Espanya. . 4'50 pessetes al trimestre
Extranger . 9'00 id. id.
Pagant per anys, una pesseta de rebaixa

EL:POBLE:CATALÀ

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER DE SANT PAU, 6, PRINCIPAL
IMPREMPTA
CARRER DE FORTUNY, NÚM. 2 TERS.
TELÈFON
REDACCIÓ, 723 • • IMPREMPTA, 2.298

ANY X.-NUM. 3,175 — BARCELONA, DIUMENGE 23 DE NOVEMBRE DE 1913 — UN NÚMERO, 5 CÉNTIMS

EL SIGLO
GRANS MAGATZEMS
Queviures — Olis i vins
Gran varietat en
ALFOMBRES
de totes classes i tamany, extens assortit en estils. Preus sumament reduits.
Secció de Llanería (planta baixa)
Cheviot llana,
ample 90 cms. el corte de 6 metres, ptes. 3'00
Llanes angleses,
classe superior, ample 90 cms. el corte de 6 metres, ptes. 7'50
Estam diagonal,
classe extra. Colors assortits, ample 120 cms., el corte de 4 metres, ptes. 14'00
Dietari "El Siglo,, per a 1914
El més complet, útil i económic. Un, a ptes. 0'75
Secció d'òptica (planta baixa)
Complet assortit en Gramophons i discs
Discs María Barrientos

Dr. CAMPS Vies urinaries (ronyó, próstata, etc.) Ronda Universitat, 14, principal. De 3 a 5.

Sorderes Doctor March, especialista, que posseeix l'aparell eléctric Kinésiphone del doctor Maurice de Paris per a tractar les sorderes per la reeducació de l'oid.
Dr. MAROH, ex-ajudant del doctor MOURE, de Burdeus.
Nas, coll i orelles.—Fontanella, 15, primer, primera.

Trinitat Monegal, ADVOCAT
Ha traslladat despaig i domicili al carrer de Vergara, 11, tercer (ascensor) Telèfon 1098.

ELS DARRERS SUCCESSOS

Cap a la normalitat

Els "elements estranys,,

Cada vegada que una vaga obrera, una gresca estudiantil o cosa semblant, se produeix a Barcelona, ja se sab, surten els «elements estranys». Comença a parlar-ne el governador i recull amb especial fruició les seves paraules la premsa dretista i la dita indiferent i d'informació.

Aquests elements estranys que gairebé ningú veu mai, són com un parallamps del governador que ha manat o tolerat una extralimitació de la força pública, o d'aquesta, acusada de curdeltat per públic. Els «elements estranys» fan alesbores un gran favor a aquestes autoritats encarregades de vetllar per l'ordre.

El famós tòpic ha tornat a sortir ara, amb motiu dels successos universitaris. Part de la premsa ha dit que entre'ls estudiants hi havía anarquistes i sindicalistes, recollint-ho,—naturalment, i amb quina fruició—el senyor governador.

Nosaltres que coneixem a la nostra gent millor que no pas aquestes autoritats, acullim sempre amb escepticisme aquestes declaracions i gairebé mai tenim de rectificar per posteriors informacions l'incredulitat sistemàtica amb que els rebem de primer antuvi.

Ahir poguérem confirmar-nos en lo just d'aquesta opinió nostra respecte a la presencia dels famosos «elements» en tots els desordres de carrer. Els estudiants exerciren una vigilancia severa en l'entrada al míting per ells organitzat. Membres de cada Facultat estaven situats a la porta. I sab el senyor governador i la senyora policía quants «elements estranys» se presentaren entre'l miler i mig d'estudiants que concorregueren a l'acte? Unes dèu o detze persones. I aquestes, no's pensin aquelles autoritats que fossin revolucionaris perillosos; rès d'això: eren joves amics d'estudiants o senzills curiosos que anaven allí per a passar l'estona.

Que en les batuces entre'ls estudiants i la força hi hagués gent que no fos de uns ni d'altres, és natural. La mateixa manera d'obrar dels encarregats de guardar l'ordre, escometent a tot el qui passa pel carrer, produeix la barreja. Però aquests «elements estranys» que són curiosos i vianants, no donen dret a «pegar fort», que és lo que sembla tracten de justificar els defensors a ultrança i per sistema de l'actitut de la força pública.

No, no s'han barrejat «elements estranys» amb els estudiants en els passats fets, entenent que aquella clàssica denominació a la gent que's vol al-ludir, és a dir els professionals de la revolta, que segons alguns senyors té Barcelona, com un privilegi. No s'hi han barrejat, per dues raons: perquè si hi haguessin sigut, la policía que tant bé els coneix, els hauría detingut a tots, que a gent més inofensiva ha agafat, i perquè, d'haver existit la barreja, altra gravetat, desgraciadament, hauríen tingut els successos.

Declaracions del governador

Les declaracions que feu el governador al rebre als periodistes en la matinada d'ahir, són com segueixen:

—Millor que jo coneixen vostès els successos desenrotllats a Barcelona durant el temps que jo n'he estat fòra. En els primers moments les noticies arribades a Madrid no concedíen importancia a la cosa, però ahir tarde, a l'arribar al ministeri de la Governació on m'havía citat el senyor Sánchez Guerra, per a tractar d'assumptes referents a aquesta ciutat, m'ensenyà el ministre els alarmants telegrames que havía rebut, encarregant-me que en vista de lo que estava passant, i sens perjudici de tornar a Madrid al cap de vuit o dèu dies, per a resoldre els assumptes pendents, anés immediatament a Barcelona; vaig sortir escapat cap a l'estació del Migdia i ja havía marxat l'exprés, per lo qual vaig tenir d'esperar el ràpid del dia següent.

He arribat aquí, i després de conferenciar amb els senyors que acaben de sortir — es refería a l'entrevista que celebrà amb algunes autoritats, totjust arribat — he format, amb datos que m'han fet a mans, una visió que crec exacta, de lo ocorregut, i que coincideix amb la que ja portava de Madrid després de veure els telegrames que el governador interí senyor Die, havía enviat al ministre.

Es desagradable lo succeit, i la seva importancia no pot negar-se; jo, acatant la meva promesa, vaig a complir l'oferiment que us vaig fer d'exposar-vos en tota ocasió el meu punt de vista sincer, per a que vosaltres el traslladeu al públic.

Aquests successos s'originaren a consequencia d'una desgracia en la línia del tramvía de Sarrià. Fou una imprudencia del noi que en ella trobà la mort? Ho fou de la companyía i és imputable a la forma en que realitza el servei? Sigui el que sigui, vaig a depurar les responsabilitats, i tant si són de la companyía com si són d'algú altre, vull ésser inflexible ni conec cosa ni persona més que la llei, que aplicaré amb tot rigor.

Però una vegada pensat això, que no tardaré en posar-ho en pràctica, el temps que falta per a arribar a demà, he tingut de pensar en la forma que s'han desenrotllat els successos. Una desgracia de la mena de l'ocorreguda explica un moment passional, en què, àdhuc s'arribi a violencies, que duri unes quantes hores; però no justifica aquest moviment que's perllonga per espai de tres dies.

¿Què és lo que's proposen amb aquesta actitut? ¿Què no hi hagin tramvies a Barcelona? No puc suposar que vulguin això. La protesta ja la feren, generosa i altruista i amb els entusiasmes de la joventut. Però poc coneixíen a les autoritats de Barcelona i poc em coneixíen a mí, si arribaren a suposar que l'atentat quedaría impunit sense imposar correctiu als culpables i posar remei per al pervindre. Jo he sigut estudiant, he freqüentat les aules, i per lo mateix he sigut testimoni de moltes bullangues estudiantils, que seràn enutjoses, però no són greus; són enutjoses per tractar-se dels que tenen totes les simpatíes i tots els respectes de l'opinió i resulta perxò tant agradós tot lo que tendeix a alentar-los, com enutjós i desagradable tot lo que sigui procedir contra ells. Però els motius de l'Universitat de Barcelona no són com els del reste d'Espanya. En les altres Universitats són sempre motins d'estudiants i aquí podríen ésser moviments perillosos.

De la visió que tinc dels successos, i consti que se m'ha donat una llista de noms, resulta que apareixen barrejats amb els estudiants elements que rès tenen que veure amb ells i que sembla als exciten per a que continúi la revolta. Aquí, saben vostès que'n sobren d'aquests elements.

Doncs, bé, que aconsegueixin el séu propòsit de cap manera dec tolerar-ho. Jo necessito restablir l'ordre, i per a això, compto amb els mateixos estudiants. Acabo de donar una mostra de la confiança que'm mereixen: he autoritzat el míting que celebren aquest matí i no hi envio cap mena de força; que vinguin aquí i els rebré molt honrat; les conclusions que m'entreguin seràn estudiades i ateses en lo raonable; si la seva dignitat resulta ofesa, se'ls donarà satisfaccions. Però que no provin de continuar la revolta, perquè no ho haig de consentir.

Tinc donada ordre per a que l'aldarull acabi. L'Universitat seguirà tancada, i hi seguirà especialment per això, per a evitar que's barregin amb els estudiants elements estranys. Els estudiants tenen medis per a comunicar-se amb les autoritats i exposar-li's ses pretensions. Ells tindràn la meva consideració en lo que sigui just i llegítim, però els altres elements no'n trobaràn en mí d'altra que la per a mí scuperior; la tranquilitat de Barcelona.

Ara una consideració per a vostès. Jo he sigut també periodista i com antic company em dirigeixo als presents. Considero sobre mí per a jutjar els meus actes dugues coses: el que està a dalt i la meva conciencia. L'injusticia m'ha de fer incommovible.

Però jo prego a vostès no que en la relació dels fets s'ajustin a la veritat, que sería desconsideració el suposar que no ho fan, però si que quan formulin judicis sobre la força armada li guardin tots els respectes. Fins a aquest moment, dels fets ocorreguts se'n desprèn una veritat: la de que la força pública ha sigut apedregada i xiulada i crec que no és cosa discreta ni convenient, que a aquests soferts homes que's passen tot el dia de servei en compliment d'un dever, i que tenint la força a les mans l'empleen amb moderació, se'ls tracti desconsideradament. En vostres judicis al tractar de ells useu els calificatius amb la major discreció. Es un consell que us dóna l'amic.

Espero que no ha de passar ja rès més. Jo em proposo estudiar detingudament totes les causes de lo ocorregut; examinaré la llei d'accidents públics; veuré lo establert respecte a velocitats; aniré al lloc en que succeí l'atropell i ordenaré que se'n faci un plànol; veuré de qui són les responsabilitats: si de l'empresa o si dels que han impedit que's fes lo que's tenía de fer. I això ho faré en general, sense saber ni preguntar de qui és la xarxa de tramvíes, perquè el que està disposat a evitar el motí dèu evitar complicitats en els que poden provocar-lo amb els séus desacerts.

El senyor Andrade acabà dient que havía rebut el prec del Govern d'expressar la gratitut i el respecte d'aquest al rector de l'Universitat, persona, afegí, mereixedora de tota mena de consideracions per les seves dots personals i el prestigi del càrrec que desempenya Igual comanda, digué, he rebut respecte al Claustre i el compliré també en la persona del Rector.

Encara que aquest, prosseguí, ha tingut la bondat d'honrar-me amb la seva visita i personalment ja li he donat les explicacions del cas, ho efectuaré oficialment altra vegada anant a visitar-lo en nom del Govern.

Acabà repetint que no consentiría motins als carrers, encara que li fos precís deixar el càrrec a les quaranta vuit hores.

El dia d'ahir.-A primera hora.-El míting del Fivaller.-Importants conclusions

Començà el dia d'ahir amb una nota que estranyà a bona part de la gent. Ni a la plaça de l'Universitat ni pels séus voltants s'hi veia cap guarda de Seguretat. No més hi havíen forces de vigilancia.

A la Rambla i a la Plaça de Catalunya s'hi concentrà la Seguretat. També se'n veia al carrer de Gravina i a l'entrada del de Vergara.

La línia de Sarrià estava custodiada per la guarda civil.

A les dèu començaren a afluir al carrer del Consell de Cent en el troç on té l'hostatge el C. N. R. «Fivaller», nombrós grupu d'estudiants que's dirigíen al míting que s'havía anunciat.

A aquest no's permetía l'entrada a qui no fos estudiant.

A fòra, hi havíen escampats varis agents de vigilancia i el delegat senyor Gil.

A un quart de dotze en punt, ja una gernació immensa, no podent cabre en el local, s'extenía fins al carrer, i arribaren els individus de la Directiva de l'Associació Catalana d'Estudiants, que foren rebuts amb una ovació.

Pujats a l'escenari, prengué la paraula el vocal de dita Junta, senyor Vidal de Llobatera, que fou saludat amb grans aplaudiments.

Començà dient que l'Associació Catalana, havent estudiat l'actual problema i fentse càrrec de la gravetat que podía tenir la llur atenció, s'ha cregut en l'obligació de convocar a tots els estudiants, per a fer-los veure quin és l'estat actual, la relació exacta dels successos i el programa que ha de desenrotllar-se en lo successíu.

Es necessari separar completament les dues qüestions: la del tramvía, i la de l'entrada de la força a l'Universitat. De lo primer no'n tenim de fer rés ni hi devem intervenir. El segón ens afecta directament i hem de tractar-lo completament en serio.

Hi ha molts elements que tenen especial interés en barrejar-nos amb els primers successos i nosaltres hem de tenir l'enteresa necessaria per a no deixar-nos enredar. (Aplaudiments.)

Respecte al segón, és tant grós que'l mateix Dato ha dit que no podía creure que hi hagués atropells pel rector i catedràtics, car no és presumible que la guarda civil procedís contra gent que no té armes, i nosaltres estem disposats a demostrar que... (L'ovació no deixa acabar).

(Una veu: Mori En Dato!)

No: no mori En Dato; nosaltres no som d'aquells que cridem sistemàticament contra l'autoritat; si els conservadors, una volta enterats dels successos, castiguen als que en siguin mereixedors, tindrán els nostres aplaudiments, i si, pel contrari, quedessin indefensos els furs universitaris, llavors, sense necessitat d'ésser radicals i prescindint en absolut d'elements estranys, som suficients els estudiants espanyols per a enderrocar als governs, siguin els que siguin i del color que vulguin. (Ovació).

Es necessari — afegeix — procurar en absolut que no s'immisceixin amb els estudiants elements estranys que tenen interés en desviar la nostra actuació i el nivell dels quals no podem mai descendir. (Aplaudiments).

Feu una breu ressenya dels actes realitzats per la força pública (essent sovint interromput pels aplaudiments).

Es ovacionat a l'explicar l'acte de la policía secreta a l'aplallissar a un estranger a la plaça del Teatre, ahir al matí.

Fa veure la gravetat que representa la intromissió de la força pública en l'Universitat i lo que aquest acte representa per l'autoritat del Rector.

Es necessari obrar enérgicament però amb seny, per a no estrellar lo que hem fet sense vindicar l'honor universitari.

Exposa com l'Associació Catalana d'Estudiants ha cregut convenient cridar als estudiants, perque ella creu que lo que cal fer és ajudar-la en la noble empresa que ja ha començat.

L'orador té paraules de gran elogi per al Rector, que són fortament aplaudides.

Diu que encara que no tinguessin confiança personal en el doctor Carulla, ara deuríem ajudar-lo, perque tota vegada que és nou en el rectorat, devem provar-li l'enteresa de la nostra actitut i no podem mai contraure la responsabilitat de que se'ns digui que per la nostra actitut no s'ha pogut fer rés profitós per a la nostra causa.

Per això la C. d'E. se posa al front de aquest moviment si li doneu vostra confiança (veus: sí, sí) per fer d'intermediari entre'l doctor Carulla i els estudiants. (Aplaudiments).

Aquests aplaudiments els considero com garantía de vostra confiança en nosaltres; sols creurem que'ns la retireu el dia que organitzeu un acte col-lectíu sense que l'Associació ne tingui esment.

L'Associació recomana especial interés en l'informació oberta, per lo que prega a tots que dipositin en el bucó de vostres entitats els càrrecs firmats amb l'exposició de quant s'hagi presenciat.

També recomana que tota vegada que tenim governador nou no provoquem conflictes abans d'hora, demostrant tenir més serenitat que aquells individus del cós de Seguretat que al trobtar-se davant dels estudiants, fins desobeeixen les ordres dels superiors, segons paraules del senyor Die. (Aplaudiments.)

Parla després dels presos, detinguts i ferits, exposant la confiança que té en bé d'ells.

A continuació llegí les següents conclusions:

Primera. Separar completament els fets del tramvía i els successos de l'Universitat.

Segona. Protestar de l'entrada de la força pública en el recinte de l'Universitat i de la conducta que a dintre observá, com dels agravis dels quals el Rector se considerá ofés demanant la destitució dels quefes que manaven dita força.

Tercera. Que no s'adobin els desperfectes ocasionats per la bales a la fatxada i a l'interior de l'edifici per a perpetuar l'acte que'ls ocasionaren.

Quarta. Donar un vot de gracies al Rector i Claustre Universitari per l'actitut serena i enérgica amb que ha actuat en aquests successos, i procurar actuar en convivencia amb aquests directors.

Quinta. Posar la confiança en la Directiva de l'A. C. de E, per a portar la campanya sempre d'accord amb el Rector, escoltant quantes iniciatives i consells vinguin dels estudiants.

Sisena. Recabar de les autoritats governatives que procurin treure lo més abans possible les forces públiques dels voltants de l'Universitat, per a que aviat puguin reanudar-se les classes i la normalitat acadèmica.

Setena. Demanar a les Universitats espanyoles que exterioritzin llur adhesió felicitant als que ja ho han fet, recomanant que no's vagi mai a la vaga.

Vuitena. Protestar de les falses informacions donades al ressenyar els successos.

Immediatament és desallotjá el local amb el major ordre, aplaudint a la sortida al seu company Vidal de Llobatera.

Dr. Serrallach VIES URINARIES I RONYONS 12 a 2 i 6 a 7. Pelai, 40.
Consulta económica, de 7 a 9. Jovellanos, n.º 9.

A la sortida.-Manifestació pacífica.-Petits incidents.-Els estudiants es dispersen

A la sortida del Fivaller és formá una manifestació que pacificament és dirigí cap al Govern civil acompanyant a la comissió que havía de portar les condicions del míting al senyor Andrade. El pas dels estudiants era presenciat des dels balcons per molts veins del carrer d'Aribau, Plaça de l'Universitat i Pelai, per on passá la manifestació. En les aceres dels esmentats carrers també hi havía molt públic.

A l'arribar a l'estació de Sarriá la guarda de Seguretat barrá el pas dels estudiants, originant-se per aquest motiu alguna confusió durant la qual es sentiren xiulets i crits.

La manifestació quedá estacionada com a cosa de déu minuts, fins que la força és retirá obeint ordres del senyor Bravo.

Seguí la gentada Rambles avall, disolvent-se quasi del tot a l'arribar al carrer de Tallers.

Un grupu entrá pel carrer d'En Ferrán, dirigint-se directament a la Plaça de l'Angel. En aquest lloc hi hagueren corredices a consequencia de que un quinzenari robá un rellotge a un senyor, arrancant a corre el detingut i creient el públic que's tractava de quelcom més seriós.

Des d'aquest moment no ocorregué rés més per aquells indrets, car es retiraren els pocs estudiants que hi quedaven.

La comissió que havía d'entregar al governador les conclusions del míting, també es dispersá.

Davant del Govern civil esperaven als estudiants quasi tots els delegats, inspectors i agents de policía, peró cansats d'esperar a qui no venía decidiren retirar-se.

En el Govern civil

Amb el senyor Andrade conferenciaren a primera hora del matí el quefe superior de policía senyor Millán Astray i el senyyor Retana.

Després d'aquestes conferencies el senyor Andrade doná instruccions concretes a la policía respecte de l'actitut que devía adoptar per al cas de que's repetissin les manifestacions dels díes anteriors. Sembla que el criteri del governador sobre aquest particular era de que no's celebrés cap manifestació en la vía pública, si bé permetría que'ls estudiants poguessin anar en petits grupus per on millor els semblés sense cridar.

⁂

El governador civil rebé la visita del general Weyler, qui aprová a aquell les mides que va adoptar per a evitar nous desordres, encara que ambdós coincidiren en creure que no passaría rés més.

⁂

A primeres hores de la tarde el governador rebé als periodistes i els digué que havía telegrafiat al ministre de la Governació dientli que cumplint el séu encàrrec havía visitat al senyor Carulla oferint-li les més cumplides satisfaccions i explicacions sobre'ls successos ocorreguts a l'Universitat, explicacions que admeté com satisfactories, quedant regonegut a les atencions del Govern.

També manifestá el senyor Andrade que el senyor Sánchez Guerra li havía dit pel telèfon que entre els estudiants de l'Universitat de Madrid es notava alguna agitació, peró que creia que no passaría rés d'importancia.

Després digué que en el míting del Fivaller no s'havía alterat l'ordre, de lo qual en restava satisfet, i que desitjava que'ls escolars l'anessin a veure.

Afegí que havía conferenciat amb el quefe de la divisió de ferrocarrils, l'alcalde i el quefe de la línia de Sarriá, manifestant-los la conveniencia de pendre quantes mides siguin necessaries per a evitar noves desgracies. Aquest és un assumpte—acabá—que deu estudiar-se molt detingudament, puix entranya un constant perill per als ciutadans.

⁂

A la tarde aná al Govern civil el Rector de l'Universitat parlant amb el senyor Andrade i manifestant-li la seva creença de que'ls successos són acabats.

⁂

La comissió nomenada pels estudiants per a portar al governador les conclusions del míting del Fivaller aná també a la tarde al Govern civil.

El senyor Andrade feu grans elogis de la forma en que s'havíen presentat els escolars comissionats, i especialment del senyor Vidal Llobatera, del qual, digué, és jove cortés i que sembla posseir molta cultura.

Els digué el governador que li semblava que no hi havía motiu per a telegrafiar a les demés Universitats d'Espanya, ja que la cosa es podía donar per solucionada.

El governador els aconsellá que deposessin la seva actitut de revolta i que fossin els primers en procurar la tranquilitat.

La comissió contestá que assegurava que no passaría rés més, fóra de la legalitat.

Per sa part el senyor Andrade els digué que trametería les conclusions al Govern.

⁂

Ha dit el senyor Andrade que obrirá una informació per a esclarir les extralimitacions de la policía.

⁂

L'estudiant senyor Vaireda sigué posat en llibertat ahir tarde.

No li fou possible al governador ordenar lo mateix amb el senyor Montell, per haver passat ja al jutjat.

—

Durant l'entrevista que amb el senyor Andrade efectuaren abans d'ahir en el Govern civil algunes autoritats, el Rector de l'Universitat senyor Carulla i el tinent coronell senyor Moia es tractaren molt cortesment, no arribant mai a una discussió.

A la sortida, encaixaren.

Una grossería més

Uns fotògrafs que cumplíen amb el seu dever d'informació a la plaça de l'Angel, foren empresos per alguns policíes els quals en mala forma els digueren que teníen la culpa de tot lo que venía passant i que ells estaven disposats a trencar tants caps com máquines de retratar.

Dits companys se'n queixaren al senyor Retana.

CASA MARTÍ
REGALS: Joiería, Platería, Rellotgería
Objectes d'art, Máquines fotogràfiques, porcelanes, mobles, etc., etc., a preus sens competencia i de veritable ocasió. Estalvía temps diner tota persona que là operacions en la mateixa. • Unica a Barna. St. Pau 23

MANTES LLANA
PER MAJOR I MENOR
L'única casa a Espanya que té 1.500 en existencia és
EL BARATO
0 Ratlles 110 per 160 centímetres Pessetes 3
1 Ratlles 120 per 200 centímetres Pessetes 4
2 Ratlles 125 per 210 centímetres Pessetes 5
3 Ratlles 135 per 220 centímetres Pessetes 5'75
4 Ratlles 160 per 230 centímetres Pessetes 6'50
5 Ratlles 175 per 235 centímetres Pessetes 7'50
6 Ratlles 185 per 245 centímetres Pessetes 8'50
7 Ratlles 210 per 275 centímetres Pessetes 10'50
8 Ratlles 220 per 280 centímetres Pessetes 12
PREU FIXE

Id'aquell anarquista (?), qué?...

Recordaràn els nostres lectors que en una de les càrregues d'abans d'ahir en la Plaça de l'Universitat, fou detingut un subjecte al qual se li trobaren uns papers amb llegendes, segons diuen, comprometedores.

Alguns confrares reproduiren i tot aquestes llegendes i sobre l'assumpte en qüestió se n'ha parlat molt aquests díes en el Govern civil.

Però heu's aquí que durant tot ahir ningú s'ocupà de l'assumpte, i és estrany, per què sempre que's fan detencions per l'estil és cosa que no's deixa de mà i a cada moment es retreu en el saló on reb el governador als periodistes.

Aveiam si resultarà una altra planxa de la policía, que a tot arreu descobreix «elementos extraños».

Notes diverses

Durant tot el dia d'ahir les portes de l'Universitat continuaren tancades.

—En el carrer d'En Balmes a primera hora de la tarde, la policía disolgué un petit grupu d'estudiants.

—Es creu que demà no's renusaràn encara les classes.

—Cap al tard es reuniren en l'Universitat els degans de les Facultats. El Rector els donà compte de les explicacions que li havía donat, en nom del Govern, el senyor Andrade.

—Ha sigut posat en llibertat l'estudiant de la Facultat de Medecina que'l dijous a la tarde fou detingut per sospita de que fos l'autor d'un tret que's sentí en la plaça de l'Universitat.

—Els estudiants han rebut un telegrama dels companys de Pamplona adherint-se a la seva actitut.

(Per telègraf)

L'agitació estudiantil a fora

REUNIÓ I CONCLUSIONS

Madrid. — En la reunió celebrada ahir pels estudiants s'accordaren les següents conclusions:

Primera. Protestar contra l'abús de força en els carrers de Barcelona.

Segona. Protestar contra l'entrada a la Universitat de les forces de la guarda civil, ultratjant no sols als estudiants, sinó al Rector i profesosrs.

Tercera. Demanar l'immediata llibertat d'algún o alguns dels companys que per raó dels successos de Barcelona poguessin estar detinguts.

Quarta. Demanar l'immediata destitució o en son defecte sever càstic de totes les autoritats causants del confliete actual.

Quinta. Demanar l'incoació del sumari corresponent en el que en concepte de querellants ens mostrarem part, nomenant a l'efecte per a mantenir l'acusació privada a un catedràtic de la Facultat de Dret de l'Universitat Central.

També accordaren celebrar una manifestació.

DESACCORTD

El ministre de la Governació ha negat als estudiants permís per a la manifestació que projecten per a demà, però altres companys que han anat a veure al quefe de policía han manifestat que'l senyor Mendez Alanis opinava de distinta manera que'l ministre i ha autoritzat la manifestació.

LA POLICÍA

El director general de seguretat ha reunit a tots els quefes de policía i els ha donat severes instruccions per a que de totes maneres impideixin que'ls estudiants celebrin avui l'anunciada manifestació.

Els ànims estàn molt excitats.

Greus successos a Madrid

ELS ESTUDIANTS ES REVOLTEN

A les nou del matí començaren a arribar estudiants a la Facultat de Medecina, on celebraren una reunió, en la que accordaren efectuar una manifestació i que una comissió entregués al ministre de la Governació conclusions formulant una protesta pels succesos de Barcelona.

Els escolars, en manifestació, es dirigiren cap a la Porta del Sol.

Forces de seguretat montada els sortiren al pas en el carrer d'Atocha, davant del teatre Madrileño, simulant varies càrregues. Va interrompre's la circulació i s'efectuaren varies detencions.

Els estudiants arribaren a ocupar dèu tramvíes que arribaven amb direcció a la Porta del Sol.

Forces de policía obligaren a retrocedir als tramvíes que anaven plens d'escolars, i aquests, en petits grupus, se dirigiren per diversos carrers a la Porta del Sol,

arribant fins a davant del ministeri de la Governació.

En aquell moment passava per la Porta del Sol la reina donya Cristina, a la que els estudiants victorejaren.

Les càrregues de la policía s'han repetit en aquells llocs, per on els estudiants es dirigien a la Porta del Sol.

Davant del Congrés es donaren varies càrregues que dispersaren als estudiants.

Una comissió d'escolars pujà a entregar al senyor Sánchez Guerra les conclusions acordades en el mitin. Acompanyava a la comissió el degà de la Facultat de Medecina, per dumb caràcter particular.

El degà tractà de dissuadir a's escolars de que entreguessin les conclusions, però aquests li digueren que tenien necessariament que entregar-les i que no pararien en sa actitut mentre el rector de l'Universitat de Barcelona no els digués que havía rebut tota classe de satisfaccions.

Penetraren els escolars en el despatx del ministre, però el senyor Sánchez Guerra no els rebé, car allavors estava celebrant una conferencia telegràfica amb el gove nador de Huelva.

El subsecretari interí senyor Quejana fou qui els rebé i a ell entregaren les conclusions. El senyor Quejana els digué que tornessin a les cinc de la tarde, puix per a aquesta hora el rector de l'Universitat de Barcelona hauría comunicat que no hi havía motiu per a secundar la protesta, puix aquest matí el rector i el tinent de la guarda civil s'abraçaren.

El document que han entregat a's estudiants diu aixi:

«Els escolars de totes les Facultats de Madrid i en sa representació els firmants, a V. E. exposen:

Que jutjant contradictori amb la civilització d'aquest dies el procedir de les autoritats de Barcelona amb els escolars d'aquella Universitat, i sabedors de que l'atropell partí de la força armada, obligant a's escolars a repel-lir l'agressió pels medis que trobaren a son alcanç, lleven a V. E. sa més enèrgica protesta, fundant-se en els fets següents:

Abús de força en els carrers de Barcelona.

Penetració d'aquesta en els claustres universaris, ultranjant al rector i als escolars.

Lo que comuniquen a V. E. perla que en reparació de l'ofensa que se'ls ha causat, es retorni la llibertat al company detingut, se substitueixi al quefe de la força militar i es destitueixi a les autoritats civils que amb sa negligencia han motivat tals abusos.»

Firmen l'instancia Josep Llinaz, Manuel Portrer, Félix Montes, Francisco Fernández Ortega, Lluis Morales i Marcelí Sánchez.

El president de la comissió senyor Llinaz entregà als periodistes dues comunicacions de la Direcció General de Seguretat de les quals en una s'autoritzava la manifestació demanada pels estudiants i en altra es diu:

«Per providencia que dicto a les 19'30 d'avui 21, deixo sense efecte l'autorització concedida a la comissió d'estudiants presidida per vostè per a celebrar demà una manifestació en la via pública.»

Per si els estudiants avalotessin, en el pati del ministeri de la Governació hi ha grans precaucions. Además de bon nombre de guardes del cos de seguretat montats i de a peu, es veuen mangueres de regar per a emplear-les en disoldre si els estudiants se manifesten tumultuosament.

PARLA EN DATO

Parlant de la qüestió estudiantil, el senyor Dato ha manifestat als periodistes lo següent:

Quan vaig arribar a la Presidencia tinguerem una conferencia per telèfon amb el senyor Sánchez Guerra, el qual me digué que a Barcelona hi hivia tranquilitat.

El governador comunicá que ha parlat amb el rector de l'Universitat i que instruelx expedient governatiu per a depurar responsabilitats, si n'hi hagues sin.

Aquí els escolars se reuniren a Sant Carles i una comissió visitá al ministre de la Governació.

MÉS DE LA REVOLTA ESCOLAR

Quan estaven reunits a la Facultat de Medecina els escolars, la comissió notificá que la manifestació estava prohibida i per tant recomaná a tots que's disolguessin, donant nota de sensatesa i cordura.

Quan els estudiants sortien de Sant Carles, disposats a complir les indicacions, aparegueren guardes de seguretat.

Els estudiants pujaven pel carrer d'Atocha amont, per a pendre diverses direccions, sense propósit de manifestar-se.

Els guardes, creient lo contrari, els barraren el pas.

Per a evitar disturbis, els estudiants assaltaren els tramvies i després d'haver pagat sos corresponents billets, la policía i els guardes de seguretat els obligaren a baixar, lo que originá protestes ruidoses per part dels escolars.

Els ánims se caldejaren encara més al veure els estudiants que un guarda donava cops amb el sabre a uns de sos companys i es treia el revólver, apuntant-lo.

Els estudiants indignats se dirigiren fins a la Porta del Sol.

Allí se congregaren davant el ministeri de la Governació prorrompent en mors i altres crits.

De sobte aparegué un piquet de guarda de seguretat montada, que tranquilament se dirigia al quarter.

Els estudiants al veure'ls cregueren que els guardes anaven a donar una carga i sortiren corrents precipitadament.

Després d'una estona se referen tornant de nou a col·locar-se davant el ministeri de la Governació i reanusant els crits.

Fou el shores, quan passá per aquell lloc, la reina donya Cristina, i els escolars, al veure-la l'ovacionaren.

Després que hagué sortit la comissió de estudiants del ministeri de la Governació, aquests se dispersaren.

El ministre de la Governació ens ha dit que aquest matí ha rebut un telegrama del governador de Barcelona comunicant-li que ja havía visitat al rector de l'Universitat, el qual li havía manifestat que amb les explicacions se donava per satisfet, i que'l rector i el tinent coronell de la guarda civil s'abraçaren.

Els estudiants de Barcelona — segui dient el ministre — han comprés el perill de que s'hi barrejen altres elements i celebraran avui un miting a porta tancada.

El governador me diu que'l rector me telegrafiará. Encara no he rebut el telegrame.

Me comunica també el governador que instruelx expedient a la companyía del ferro-carril de Sarriá.

LO QUE DIU EN BERGAMÍN

El ministre d'Instrucció pública ha conferenciat amb el rector de l'Universitat Central sobre l'actitut dels escolars.

Confirmà'l senyor Bergamín les manifestacions del senyor Sánchez Guerra i s'estranyà que siguin ara'ls escolars de Madrid els intransigents, mentres els de Barcelona estàn satisfets de l'actitut de son rector i de l'expedient que's tramita.

Mentre això no s'ultimi, afegí, jo no pue consentir determinades actituts contra la disciplina. Precisa saber la veritat de lo ocorregut. Mentrestant no cediré a imposicions de cap genre.

UN ALTRE MOTÍ.-CÁRREGAS I FERITS

A les 3 de la tarde, en el carrer d'Atocha, estava la brigada d'investigació, al manament de l'inspector, senyor Fernández Luna.

En els claustres de Sant Carles, hi havía bastanta policía.

A cita hora, una multitut d'escolars, es trobaven reunits, aguardant el moment de dirigir-se al ministeri de la Governació, per a veure, si efectivament el rector de l'Universitat de Barcelona, s'havía abraçat amb el tinent coronell senyor Riquelme.

Encara que a les quatre no's trobavenen Sant Carles tots els individus que composen la comissió de protesta, començà l miting anunciat per a dita hora.

Tots els estudiants que hi parlaren se mostraren partidaris d'anar a tota costa al ministeri de la Governació.

Entre'ls estudiants regnava gran excitació d'ánims.

Acabada la reunió, els estudiants, en nombre d'uns 700 sortiren al carrer cridant: Mori Sánchez Guerra!

En el carrer d'Atocha intentà contenir-los la brigada d'investigació al mandament del comandant general don Alvar de Juana i del senyor Fernández Luna, però foren aquests arrollats.

Al passar per davant de l'esglesia del Salvador, l'agent Bordes colpejà a un estudiant i aquest bofetejà al policía i li estripà el berret.

Acudiren més estudiants que colpejaren a l'agent. Aquest resultà ferit en el cap i tingué que ésser conduit a la casa de socorsos.

S'efectuaren varies detencions.

Arrollant a la policía arribaren els escolars a la Porta del Sol, on començaren a intervenir els guardes de seguretat, montats.

—Pel carrer d'Atocha no circularen tramvies durant el pas de la manifestació.

El senyor Mendez Alanís, el quefe superior de policía i el comissari general estaven en el portal del ministeri de la Governació. El senyor Mendez Alanís donava personalment les ordres a la cavalleria que evolucionava de l'acera al mig de la plaça.

Els estudiants anaven d'una banda a altra, però sense moure's de la plaça i sense fer cas dels guardes.

Una comissió d'escolars pujà a veure al ministre de la Governació.

A les cinc i quart arribà la comissió al despatx del senyor Sánchez Guerra, el qual els hi entregà el telegrama rebut del rector de l'Universitat de Barcelona, dient que no té motius per a ofendre's.

Els estudiants han dit que això no'ls satisfà per complet, i que volen que'ls telegrafií directament el rector de Barcelona.

Demanaren al ministre la llibertat dels estudiants detinguts.

Després el ministre ha rebut als periodistes i ens ha dit:

—Tinc desitjos de que això termini. Ja no hi ha motiu per a que segueixi tal situació.

I després, en broma, afegí:

—Si això no s'acaba aviat, els que quedin fóra de l'encasillat per a diputats a Corts, s'uniràn als estudiants.

A VALENCIA

Valencia. — Es van reunir ahir els estudiants en la Facultat de Medecina, accordant:

Han visitat els periódics i han recorregut adherir-se a la vaga.

els carrers promoguent avalots.

El governador ha adoptat precaucions.

La companyía de tramvies ha preguntat si podía prestar el servei i el governador l'hi ha garantisat adoptant mides.

Es detindrá i multará als pertorbadors i s'adoptarán altres mides.

Aquest matí els estudiants recorregueren diversos carrers céntrics en actitut pacífica.

En la Facultat de Medecina els escolars feren abandonar les classes als seus companys de sisé curs.

Al carrer de Carrils, per no obeir els estudiants a les intimacions de la policía per a que's disolguessin, foren detinguts 19 de ells i posats a disposició del governador civil.

El doctor Moliner advocá per la llibertat dels detinguts, lo que li fou denegat, conseguint solament que se'ls autoritzés per a anar a dinar a ses respectives cases i tornant després al despatx del quefe de vigilancia.

El doctor Moliner arengá als estudiants per a que's disolguessin i convocant-los a un miting que s'ha celebrat aquesta tarde.

En dit acte el doctor Moliner ha dirigit la paraula als escolars, des d'un carruatge.

A SARAGOÇA

A Saragoça els estudiants es proposen celebrar demá una manifestació.

DE SEVILLA

Sevilla. — Els estudiants s'han reunit en l'Universitat per a canviar impressions sobre el conflicte plantejat a Saragoça i Madrid.

Hi han assistit els que formen el Comité Central de la Federació Escolar i després han visitat el governador civil i no l'han trobat.

A CÁDIÇ

Cádiç.—Els estudiants s'han reunit en la Facultat de Medecina, accordant persistir en la seva actitut de vaga i esperar la resolució dels demés companys d'Espanya.

S'han designat representants per a l'Assamblea de Granada.

A SALAMANCA

Salamanca. — Ha sigut tret de la presó, l'estudiant de Medecina, senyor Sarabia, indultat.

Els companys l'han acompanyat en manifestació pels carrers.

DE BARCELONA

Les noticies que avui tenía el senyor Dato, de Barcelona, eren les de que allí no corría novitat i que després d'haver conferenciat el governador amb el rector, se instruiría expedient governatiu per a aclarir els fets i exigir les responsabilitats a que hi hagi lloc.

Ciutadanes

Un home després de sopar ha pujat a un tramvia i s'ha trobat traslladat al Paral·lel. En el Paral·lel hi ha un teatre anomenat Nou, encara que no ho sigui; en aquest teatre treballen En Montoro, la Montoro, la desgraciada Lopetegui, En Pedrola i el reste de la farándola.

Es un teatre que'ns plau sobre tot quan representen «El somni de l'Ignocencia» o «El senyor Palaudaries»

Ja en el Paral·lel hem entrat al teatre Nou disposats a fruir les etzegulladas de les joguines del mai prou alabat Conrat Colomer. Ens han fet la Pasqua.

Representaven una cosa anomenada «El rey joven» que's molt més dolent que «El Conde.»

Després de resistir un acte, cansats de militars, ballarines, reis calaveres i ministres arquebots, hem sortit.

Primer carrer Nou avall. Ens hem aturat davant d'un aparador on se vènen formatges plonjats en oli. Els formatges d'aquesta mena no capim que puguin ésser fets de llet. Tenen una semblança tant gran amb les xinxetes, que'ls creiem de cera.

Hem seguit la via i hem vist tavernes i cases de llogar vestits amb antiquetes. Després hem vist la porta de l'Edén, el balcó del Casino liberal i hem palpat els ferros de Càn Güell.

Som a la Rambla. Rambla amunt, Rambla amunt, mandrosament com sempre.

La Rambla és el passeig més pereçós del món.

Plaça de Catalunya, Casp, ja som a casa. Un llit, modest però tou i net ens espera.

Hi correm adelerats.

Tot d'un plegat, en la negror de la nit se sent un bramul esfereidor:

—Muuuu...!

Són els ferestecs lleons i tigres del Circ Aquestre.

Entrem al Circ.

Lector si no vols perdre la creença de que'ls lleons són bestiots feros o de que'ls tigres són diferents dels gats, no entris pas al Circ.

D'allí en sortiràs completament segur de que l'animal més salvatge és el gos d'aigua i el que's garnapa més el gat tigrat.

M. REI

ELS LITERATS

Dinar d'escriptors

En Gabriel Miró torna a trobar-se entre nosaltres., i una altra vegada els séus amics li han ofert un dinar, festa de simpatía. En les lletres castellanes, En Gabriel Miró, de la costa de llevant, com també ho és l'Azorín, representa amb aquest i amb En Diez-Canedo la comunicació calida i sincera amb les lletres catalanes. Pocs com En Gabriel Miró miren amb amor tant intel·ligent el treball de la nostra formació espiritual. El, qui és dotat d'una rica i lluminosa visió de les coses, és dels que saben compendre l'impuls serè i regular del present moment de Catalunya.

En Gabriel Miró és alt; reposat de gestos, i la seva veu és sonora i denta. Ahir, en el dinar que sos amics li oferiren, llegí un dels contes del seu llibre de publicació pròxima. Se diu el conte «Las águilas». L'estil del prosista hi és d'una forta maduresa, xop de la claror llevantina i animat d'un lirisme que no és pas imaginat sinó vivent com l'esguard d'uns ulls profonds.

En Josep Carner, En Miquel S. Oliver, En Bofill i Matas, En Joaquim Ruyra, En López Picó, l'Alexandre Plana, En Sitjá i Pineda, mossèn Clascar, En Surinach Sentíes, En Josep Morató, En Joaquim Muntaner i el pintor Carles foren els assistents a l'acte que discorregué amb una amical efusió. En Ruyra, En Carner i En Muntaner clogueren la festa recitant unes poesíes per a honorar al gran prosista llevantí, el nostre hoste d'avui.

Per l'Azorín

Firmat per tots, al final del dinar, se dirigí un telegrama a l'Azorín.

Novament li ha estat negada a l'Azorín l'entrada a l'Academia. Ha renovat vells valors literaris, ha enfocat la seva crítica sobre'ls clàssics, més que sobre'ls moderns, ha depurat el castellà enfátic, ha reivindicat per a la literatura vocables ben vius en els camps espanyols, ha descobert Castella, ha reivindicat, creat millor dit, el valor del paissatge, i per tot això li barren el pas els acadèmics.

Uns quants escriptors castellans, reunits a Aranjuez, volen testimoniar-li el seu afecte, no amb aparositat agresiva, sinó amb sensillesa admirativa, que ratifiqui la valua en que se té al jove mestre de les lletres espanyoles.

Uns quants escriptors catalans, han volgut posar la seva veu en les lloances de avui, endreçant a l'Azorín el següent telegrama:

«Per la vostra obra; per vostra simpatía esforç intel·lectual Catalunya; per confortació en vos trobada amics nostres; per justicies que no se us fan, teniu-nos present festa Aranjuez.» — Pere Corominas, Ignasi Iglesias, Manuel de Montolíu, Marius Aguilar, Enric Jardí, Joaquim Borralleras, Solé de Sojo, Santiago Vinardell, Amichatis, Nicolau d'Olwer, Manuel Raventós, Ferràn Valls, Miquel Ferrà, Josep de Segarra, Lluis Valery, Prat Gabalá, Carles Soldevila, Prudenci Bertrana.

L'incident Díaz Retg - Oteyza

L'Associació de la Premsa Diaria ens demana l'inserció del següent fallament del Tribunal d'Honor que's formá amb motiu de l'incident Díaz Restg Oteyza.

«Considerant que don Lluis de Oteyza ha inferit un greu insult — en el qual ha freincidit — a una dama, que pel sol fet de serho mereix tota classe de consideracions i respectes, molt més essent ella l'esposa del contradictor en la polémica, fet que creu aquest tribunal d'honor constitueix un greu delicte de lesa dignitat periodística; que l'esmentat senyor ha tingut frases despectives per a l'Associació de la Premsa Diaria de Barcelona i per als periodistes barcelonins en general; que'l referit senyor no ha comparegut davant d'aquest tribunal, anant-se'n a Madrid sense indicar els dies de sortida i tornada.

Considerant que don Carles de Oteyza, al fer-se responsable de tot lo que en «El Liberal» s'ha publicat amb motiu d'aquesta lamentable polémica, ha repetit, explícitament uns cops i implícitament sempre pel sol fet de recabar la susdita responsabilitat, tots els insults a una dama, a l'Associació i als periodistes en general, que va escaure el seu germá;

Considerant que don Enric Díaz-Retg no ha estampat en els seus articles cap paraula sobre la qual pugui entendre aquest tribunal;

Fallem que procedeix l'expulsió com soci de l'Associació de la Premsa Diaria de Barcelona dels senyors don Lluis i don Carles de Oteyza, sense que respecte a don Enric Díaz-Retg s'hagi d'adoptar cap mida, i més no estant destinat aquest tribunal d'honor a entendre en assumptes d'índole privada.»

Firmen el fallo tots els individus del tribunal d'honor sense excepció, o sien els senyors don Eusebi Corominas, don Pere Buxareu, don Joan Moreno, don Francisco Suárez Bravo, don Joan Pérez Carrasco, don Pere Lisbona, don Manuel Rodríguez Codolá, don Xavier Gambús, don Felip Dalmases Gil i don Alfred Pallardó.

La frèvola gasetilla

El dol de les vindes

De temps antic les viudes han sigut obligades a servar durant uns mesos alguna apariencia de respecte per a la memoria del finat. El precepte varía en la forma, però resta idèntic en l'essencia. Nosaltres, per exemple, tindrem l'any de plor; a l'India, per exemple, cremjaràn de viu en viu a totes les mullers d'un rajah difunt... Diferencia de detall: el fons idèntic.

Però és curiós de conèixer la variant d'aquest precepte universal entre'ls negres habitants del Congo francès. Les llurs viudes, tan bon punt ho són, issen una bandera davant de la casa mortuoria. Mentre el fúnebre estandart se conserva intacte la dòna no pot lligar-se en noves nupcies. Però des de que'ls vents i les tempestes comencen a esquinsar-lo, té dret per a llançar-se als braços d'un marit novell. Pensen els indígenes que això és un signe de la voluntat de's déus.

En aquest negre país, és doncs, possible que una viuda se torni a fermaridar el dia mateix d'esdevenir-li la viudesa. Tot consisteix en que en tal dia bufi un huracà que deixi feta parracs la trista bandera.

Crec que aquests conguesos deuen procedir amb una salvatge bona fè. En terres civilitzades la voluntat dels déus vindría substituída per una multitut de petites voluntats humanes. I es fabricarien banderes d'un teixit subtilíssim, especial per a viudes que tinguessin pressa.

KARL.

Joventut F. N. R. de Barcelona

Com havem anunciat, el divendres a la nit es reuniren en el C. N. R. del carrer d'En Pelai, els individus elegits en la darrera assamblea general extraordinaria de socis celebrada, per a repartir-se els càrrecs i formar el Consell Directiu que ha quedat constituit en la següent forma: President, Enric Vila; Vice-president Josep M. Pi i Sufier; Secretari, Josep Cuadras; Vice-secretari, Joan Carner; Tresorer, Josep Millet i Pagés; Comptador, Enric Casanellas; Bibliotecari, Alexandre Plana; Vocals, Casimir Giralt, Daniel Roig i Pruna, Antón Canals i Pere B. Tarragó.

Seguidament se possessionaren dels respectius càrrecs i traçaren un plan general de campanya a realitzar que ja se anirà fent públic.

Degut a les gestions portades a cab per a armonitzar l'actuació de les Joventuts del nostre partit, s'ha pres l'accord de disoldre el Comitè de Joventuts, integrant-se a la Joventut F. N. R. de Barcelona.

L'anterior accord fou pres en la reunió que'l Comitè celebrà el divendres a la nit, i seguidament fou comunicat a les Joventuts de Barcelona, que no cal dir la satisfacció amb que fou vist i que segurament serà profitós per als ideals de la nostra comunió política.

Seguint la costum establerta, la Joventut F. N. R. de Barcelona se reunirà els dilluns de cada setmana sense interrupció, començant per fer-ho demà a la nit, en el seu local, carrer d'En Pelai, 42, principal.

De Política

Notes i comentaris

V. Aniversari de la rendició d Balaguer

Organitzat per la J. F. N. R. de Gracia i la Joventut Catalanista de Barcelona, se celebrará'l proper dissabte d a 29 un grandiósa cte de propaganda catalanista, amb motiu del V Centenari de la rendició de la ciutat de Balaguer a les tropes d'En Ferràn d'Antequera.

L'acte consistirá en un grandiós miting al C. N. R. de Gracia, i en el que hi parlaràn representants de les Joventuts N. R. i d'Unió Catalanista.

EL POBLE CATALA anunciará els detalls d'aquesta festa, que promet revestir excepcional importancia i que s'escaurá just tament a la vigilia de l'Aplec que l'U. N. R. té organitzat a Sant Boi.

Són moltes les entitats nacionalistes que hi assistiràn amb llur bandera. La Joventut Catalanista, ha fet un tiratge de 15.000 fulles, convocant al miting.

Banquet de la Victoria a Badalona

Aquest migdía en el teatre Espanyol de Badalona, es farà un banquet per a celebrar la victoria dels candidats de la coalició republicana en aquella ciutat.

Per a dit acte s'han inscrit 700 comensals.

Varies

La Joventut Conservadora de Barcelona, ha enviat una carta a la de Bilbao, dient que no més pot seguir les orientacions d'En Maura.

CARAVANA D'EXCURSIONISTES

Segons ens comunica la Societat d'Atracció de Forasters, i com teníem anunciat als nostres lectors, avui arribará a aquesta ciutat una expedició de professors i deixebles de l'Universitat Popular de la Corunya, importantíssim centre cultural d'aquella ciutat que funciona baix el patrocini de l'Estat i de les corresponents Diputació i Municipi.

Els expedicionaris qual nombre no baixará de 55, permaneixeràn cinc dies entre nosaltres visitant durant els mateixos els monuments, centres docents i establiments industrials i mercantils més importants de nostra urbs, segons l'itinerari formar per dita Societat d'Atracció de Forasters amb la que's troben en ralació els organitzadors de la caravana.

Acompanyará als excursionistes una nodrida representació de l'Ajuntament de la Corunya.

Lo mateix ens comunica l'Ateneu Enciclopèdic Popular, el qual prega a tots els séus socis acudeixin a l'estació de França per a rebre dignament als excursionistes.

En el Centre Galleg d'aquesta ciutat s'ha rebut el següent telegrama:

«Llegamos, excursionistas, Universidad Popular, domingo 23 a las diez y siete y 48 minutos, vía Caspe estación Francia.—Castillo.»

Del Govern civil

Atropell de la policía

Es diu que'l dimecres al vespre fou detingut i portat a una delegació de policía el súbdit anglès Mr. Greenwell que passejava sol i pacíficament per la Rambla de Santa Mònica.

De tot lo que s'enteirá el detingut fou de que feia set mesos s'havía passejat un dia pel carrer de Barbará i de que el policía portava l'insignia i el pito de reglament.

El policía tocá dit pito i desseguida acudiren varis agents que s'emportaren a Mr. Greenwell.

A la delegació estigué tancat tres hores fins que's decidí a enviar un avís a varies persones conegudes de les colonies belga i anglesa, per a que responguessin d'ell i enviessin a algú al seu domicili a recullir el passaport.

A la fi Mr. Greenwell fou posat en libertat.

Sense comentaris. Ja els farà per llarg temps dit senyor i els nostres lectors.

ESTOMACAL

Con el Elixir Salz de Carlos

se curan las enfermedades del estómago é intestinos, aunque tengan 30 años de antigüedad y no se hayan aliviado con otros medicamentos. Cura las acedías, dolor y ardor de estómago, los vómitos, vértigo estomacal, dispepsia, indigestiones, dilatación y úlcera del estómago, hiperclorhidria, neurastenia gástrica, flatulencia, cólicos,

DIARREAS

disenteria, la fetidez de las deposiciones, el malestar y los gases. Es un poderoso vigorizador y antiséptico gastro-intestinal. Los niños padecen con frecuencia diarreas más ó menos graves que se curan, incluso en la época del destete y dentición, hasta el punto de restituir á la vida á enfermos irremisiblemente perdidos. Lo recetan los medicos.

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30, MADRID

Se remite folleto á quien lo pida.

ESPECTACLES

Gran Teatre del Liceu

—Avui diumenge tarde a les 3 en punt. Primera funció d'abonament a tardes **Carmen** Nit quarta d'abonament

A dos quarts de nou **Il Profeta**

TEATRE CATALA ROMEA

Companyía de Joan Balaguer. Avui diumenge a dos quarts de quatre. «El cura de Longueval» i «Los monigotes». Nit a un quart de deu

MILITARES Y PAISANOS

Demá dilluns gran moda i Beneficencia Escolar. «El cura de Longueval» i «Los monigotes».

ABONAMENT A 5 DIVENDRES DE MODA

Continúa obert en l'Administració. Als senyors abonats a la primera serie podrán renovar els seus abonaments per tot el dia d'avui.

Tívoli Circo Equestre

Avui diumenge tarde a les quatre. Nit a un quart de deu. Dues grans funcions prenent-hi part tots els artistes de la companyia i el valent domador Mr. Soliothi amb ses 9 lleons i 3 tigres. Treball extraordinari, tot de ferocitat i donant-les-hi menjar devant del públic. Demá dilluns matinée infantil prenent-hi part el domador amb ses dotze feres. Nit debut de Les Cámara, jocs icaris notables en son genre. Dimecres acontexement artistic. Benefici i comiat de la Famille Frediani únics al món. Programa monstre. 25 atraccions. Dijous 4 grans debuts, 4. Primer Mr. Eraeta, Segón Miss Lala. Tercer Troupe Chong-Hi, 9 xinos. Quart Troupe Mustafá dotze árabs.

Teatre de Novitats

Companyía dramática espanyola

Tallaví

Avui diumenge tarde a les 4 en punt.

EXIT IMMENS

del melodrama policiac en 4 actes, i engleg i 8 quadres de N'Oscar Kluisperllana,

La muñeca trágica

Nit a un quart de deu. La tragedia de Skaspeare en 4 actes i 9 quadres

HAMLET «Príncipe de Dinamarca»

GENIAL CREACIO DE TALLAVI

Demá dilluns «Hamlet». Dimarts benefici de la primera actriu Julia Delgado Caro. Estrena «Satanás» de l'escriptor cubá Josep Antonio Ramos.

Se despatxa en Comptaduría.

Teatre Nou Gran companyía de sarsuela i opereta dirigida per Joaquim Montero de la que formen part Agneta Lopeteghi i Pura Montoro. Avui diumenge tarde a dos quarts de quatre especial. Primer «El chiquillo». Según L'éxit del dia «Arriba el telón». Tercer L'exit indiscutible «Ya está arriba el telón». A les sis especial Exit grandiós. La mundial opereta en tres actes «El rey joven» (Der Kleine Koning). Presentació espléndida. Nit a dos quarts de deu Primer «El chiquillo». Según Exit grandiós. La preciosa opereta del mestre Kalman «El rey joven», riquesa en tot, interpretació sublim. Demá dilluns tarde a les cinc. Preciós vermouth. Primer «Arriba el telón». Según «Ya está arriba el telón». Nit «El rey joven».

Còmic Gran companyía de sarsuela i opereta dels senyors Torrijos i mestre Barceló, en la que hi figuren les primeres tiples senyoretes Darnier, Benito, Molins, Fernandez, característica senyora March i la colossala tenora senyora Estany i Rosich. Avui diumenge tarde a un quart de quatre i mitja nou. Funcions senceres. Programes veritablement monstres, dues obres grans en tres actes cada una

LA VIUDA ALEGRE i LA TEMPESTAD

per Rosich per Estany

Tenors ambdós de magnifica i potent veu. A cesar de tant immens espectacle els preus son cómodics. Butaca platea (inclós el timbre) 1'15 pessetes.

TEATRE APOL

Avui diumenge éxit veritat. Tarde a tres quarts de quatre. Nit a un quart de deu. Dos hermoses obres, dos. El celebrat drama en quatre actes

La aldea de San Lorenzo

i l'aplaudit drama detectivista en 4 actes

La reina de los apaches

amb cant i ball apache. Demá dilluns. Per darrera vegada «La aldea de San Lorenzo» i «La reina de los apaches». Dimarts «El pan de piedra».

FRONTO COMTAL

Gran éxit del idc net. Gran partit extraordinari per a avui tarde a un quart de cinc.

ROJOS. Erdoza, Altamira.

BLAUS: Echevarría, Bienner.

Detalls per cartells.

Saturn Parc

Avui diumenge al matíde 11 a 1. Sardanes per la cobla Sureda i per la tarde concert per la Banda d'Alcántara.

Entrada de passeig 10 céntims.

TURO PARK

Gran centre d'atracció. Obert tots els dies des de les 10 del matí a les 7 de la tarde. Avui diumenge gran ramillet de

Focs japonesos

pel pirotécnic Saura.

Sardanes per La Principal Barcelonina

Putxinel·lis, Banda militar, Café-Restaurant, 40 modernes atraccions.

Entrada 25 céntims.

Concerts

ROYAL CONCERT «MUSIC-HALL»

Marqués del Duero, 106, davant Teatre Comtal Grans Concerts tots els dies tarde i nit, per una important «Companyía de Varietés».

ALCAZAR Gran Café Concert. Restaurant: de primer ordre Sarçueles alegres. Continuament Grans Debuts.

Gran Edén Concert

Assalt, 12.

Music-Hall, Conçert. Restaurant Parisién.

Cinematógrafs

Gran cine saló Doré

Avui diumenge gran sessió matinal de 11 a 1 amb un hermós programa de pellícoles i

5 colossals atraccions, 5

Matinal únic. Tot el món avui a les 11 del matí deu venir al Doré per a veure el millor i el més colossal dels programes. Sessions de dos quarts de quatre a dos quarts de nou. Atraccions que alternarán:

La Troyana

cançonetista notabilísima.

Miss Eulalia

reina de l'alambre.

Miss Ventur

amb els goços comediants, goços pallasos, goços guerrers, goços acróbates. Hi ha que veure aquets goços puix aviat acaben.

Ernesto Foliers

gran imitador de les notabilitats La Fornarina, «La Goya, Escribano, Olympia d'Avignis i altres. «Rondalla Aragonesa» de Paco el Leñador composta entre «maños» i «manicas» de set persones que canten, ballen i tocan com les propies roses. Nit gran funció completa prenent-hi part totes les atraccions.

Aviat colossals debuts. Veureu programes sensacionals.

Plana literaria i artística

Contra la Rima

En el «Mercure de France», Mr. René Arcos dedica curioses consideracions «a propósit d'alguns poetes moderns».

En René está per versos lliures i ataca ingeniosament als versos clássics.

Apar que, segons la seva manera de veure, es la rima la causa de tot el mal. El resultat de la resenya es picant, encara que bastant just. Heusal-aquí: El vers clássic, amb el número fixo de sílabes, amb la seva rima, amb el seu format, obliguen a mil servituts que no tenen més que molt llunyana semblaça amb la poesía.

El vers clássic ha fet escriure als més grans poetes nombroses paraules complerament accidentals. Exigéix els afegits i els tapa buits.

Quan trobém en el mateix Baudelaire un vers que acaba amb la paraula: «dictame» nosaltres estém quasi segurs de trobar al final del vers següent els mots «flamme» o «âme». Qui gozará afirmar que'l poeta no ha sigut sugestionat per qualsevol d'aquestes paraules necessaries fins el punt de subordinar-hi tot el contingut i tot el sentit d'aquest vers.

Aquest art poétic que sustitueix a l'inspiració, en lloc de servirla no es el més defectuós?

Llegim al diví Racine, aquest mestre perfecte entre tots, i vegém si la rima no ha pogut rés contra éll.

A la primera escena d'«Andromaque», trobem:

«... Dans ce desordre extrême
... et pedre ce qu'il aime».

L'adjectiu «extrême» ens sembla que ha sigut inspirat a Racine més aviat per la necessitat de la rima que pel desig de expresarse exactament.

Nosaltres volém tenir el cor nét i volém cercar la rima en «aime» i «ème». Al cap d'alguns minuts ja ens trobém amb aqueix resultat:

... cette fureur extrême
... vous n'ètes plus vous même
(Andromaque, acte III).

... dans ce desordre extrême
... fût-ce Oreste lui-même.
(Andromaque, acte V, escena II).

... moi dont l'ardeur extrême
... si aime en lui que lui-même.
(Bérénice, acte I).

...une douceur extrême
... dans un otre lui-même
(Bérénice, acte I).

... Par quel bonheur extrême
... vous l'entendrez lui-même.
(Phèdre, acte II).

... à sa fureur extrême
... et se perdre elle-même
(Phèdre, acte III, darrera escena)

Estém obligats a pensar que aquest «desordre» aquesta «douceur», aquest «ardeur», aquest «bonheur», aquest «fureur», etc., no son «extrêmes» més que perque la rima ho exigeix.

En el fons estém disgustats que un poeta com Racine hagi sigut atrapat en aquest us funest del consonant.

Es divertit i penós a la vegada, veure fins a ont l'us del vers rimat a pogut conduir als poétes.

Obrim a l'atzar un llibre de versos aparescut rescentment. Es d'una poetisa que ha sigut coronada por la academia francesa. Els nostres ulls topen amb aquests dos versos:

«Et puis le rossignole que sanglotait tout (seul
Entre le clair de lune et le vent du tilleul»...

Ja tenim que sanglotar entre el clar de lluna i el vent del «tilleul» es ben estrany, més passém «tu sanglotait tout seul» desprès, en el vers següent: «et le vent du tilleul»: «du til-leul» vosaltres llegiu bé. Estem disposats a creure que l'autor ha dit la veritat i que'l vent venía especialment d'aquest «til-leul». Mes, podém abstenirnos de pensar que si el vent hagués vingut d'un castanyer, o d'un d'aquests nombrosos arbres que's troben als jardins, l'autora no hauría pas tingut una rima per «seul»?

Concedim que's precís tenir una veritable sort personal per a reeixir d'una poesía que exigeix tan afortunades circumstancies.

No us en rigueu d'aquest exemple ni hi ha de més divertits. Un jove poeta actual, que te un cert prestigi en dos o tres petites revistes i qui reparteix amb n'Augusta Angellier l'admiració d'Emili Fagnet, acaba en un poema un vers amb la paraula: «ténèbres».

No us podeu mai imaginar lo que l'imperiosa necessitat de la rima li fa dir en el vers següent.

Li mancaba una consonant a «ténèbres». Heusaquí el que va trobar:

«Leur cheveaux ce cabraient par fois comme des zèbres».

No's troben mai aquestes tonteriés dintre'ls veritables poetes, això no cal dir-ho. Peró sovint tenim ocasió de deplorar que ells hagin aceptat unes lleis discutibles...

RENE ARCOS

Poesía triomfal

Poeta brau, amic de cor:
tos versos d'or
no s'han perdut entre l'oblit,
en que tot mor
en etemal i negra nit.
Tos cants d'amor i de pietat,
d'una frescor boi enrosada,
que en el brugit de la ciutat
has enlairat,
han pres volada
i han triomfat.

Poeta brau: no't queixis, no,
s'ls teus companys de tu s'amaguen.
Deixa-ls, contents, en la negró
de l'ur buidó,
que'ls raigs de sol jamai s'apaguen.
Deixa-ls fruir llur petitesa;
deixa-ls ser grans en llur baixesa
i, coronats de flors marcides,
cantar, vençuts, amb trista veu,
sembrant llevors esmortuides,
infecondants, a tot arreu.
No t'han comprès i t'han ferit
amb llur desdeny i amb llur despreci.
Te creuen buid i decandit
i et diuen boig i et diuen neci;
no t'han comprès i t'han negat
el sentiment de ta cançó;
que te'l perfum de la tendresa,
del cant heroic que has enlairat
sobre'l trontoll de la ciutat,
boi pressentint un món milló
florit d'Amor i de Bellesa.
Tos versos d'or
no s'han perdut entre l'oblit,
en que tot mor.
Jo'ls he sentit
al mig del bosc, a plena llum,
enrobustits amb son perfum
i amb l'aire sà de la congesta.
Jo'ls he sentit acompanyats
de les remors dels pins gemats
i els ginestars plens de ginesta.
Jo'ls he sentit d'uns llavions
de verge humil enjogaçada,
d'uns llavis purs fruint petons
del jove amant, que, en ses visions,
abraça fort l'enamorada.

Poeta brau, amic de cor:
tos versos d'or
no s'han perdut entre l'oblit,
en que tot mor
en etemal i negra nit.
Tos cants d'amor i de pietat,
d'una frescor boi enrosada,
que en el brugit de la ciutat
com blancs coloms has deslliurat,
han pres volada
i al cor del bosc han triomfat.

IGNASI IGLESIAS

IMPROMPTUS

Un record

El nostre amic havía caigut com un brau. Mentres lluitava, cara a cara, fou ferit per l'espatlla. I caigué en mig de la via pública i fou empresonat.

Al dur-lo detingut, ens doná comiat amb gest de serena valentía:

—A reveure! ens digué.

Hores després, de sobre taula, recordárem a l'amic i a altres que també havien caigut en la lluita per la justicia.

Un dels comensals recordá d'un día per ell neguitós, unes impresions torturadores:

«Recordéu? — deia — Per un atzar vaig trovar-me complicat en la mort d'un home, sense jo tenir la més llunyana participació en el fet.

Una nit, prop les dos del matí, trucaren a la porta de casa per a notificar-me la meva presó. Sigué forta l'emoció i l'angunia dels meus. Mes tots tingueren la serenitat de fer el cor fort, perque tots sabien la rectitut de la meva conciencia.

Al carrer ja, la sorpresa sigué igual a la inquietut. Hem duien directament a la Presó Model, amb una acusació formidable.

El camí sigué curt. Set kilómetres que passaren com un somni. Rere meu s'acabava tal libertad!

Arribarem devant de la Presó. No coneixía l'edifici més que per haver vist la seva massa, passant de lluny amb el tren. A aquella hora, rodejat de fosca i de quietut, veramen, va impresionar-me.

Una consigna. Soroll de forrellats. Una porta s'obre, entrém, s'obre altre porta i una altra. Una curta permanencia en una cambra reixada, algunes formalitats, una firma, i quedava ja ingresat en la casa dels dissorats. I s'obren més portes, amb estrépit de massa ferreia, per a deturar-nos sota una cúpula, de la qual parteixen quatre llargues naus que moren en la penombra.

Uns moments d'espera i noves formalitats. El cap dóna voltes. Quantes portes queden darrera! Qu'nes precaucions!

Miro al larg de les galeries que moren en la penombra. Semblen, en conjunt, la tomba inmensa d'un poble egipci, amb les cel·les iguals a hipogeus.

Un empleat amb fredor i indiferencia:

—A la cel·la tal. Incomunicat.

El cor volía sortir del pit. Incomunicat! Qué gran el delicte que m'acusava!

Tornarem a caminar, a internar-nos, sombra enllà. Les portes s'obrien i tancaven. Cada una d'elles era una tortura per a mi. Desitjava que d'una vegada hem deixessin en lloc segur, sense aquell deliri del seguit passar i traspassar portes.

Peró'l moment vingué. Penetrarem en un calaboç, es tanca la porta. Mes allò no era altre cosa que l'antesala de la meva cambra.

Per fi s'acabá tot. Vareix quedar sol en una cel·la, amb doble mur, doble reixa i doble porta. Sobre'l meu cap una acusació d'assessinat. R R R

Voldríeu que us expliqués les tortures que vaig passar, durant aquells moments? No'n tinc idea. Per uns minuts varèig conservar la serenitat, peró després aquesta m'abandoná i amb ella semblava que m'abandonés tot el meu ésser. RR

Després passaren unes hores. Quantes? No ho sé. Peró si que recordo que foren llargues com sigles, com una eternitat.

Més que la presó'm torturava l'acusació que la justicia'm feia. Jo homicida? Un erro de la justicia i perdía la llibertad, la dignitat i potser la vida.

Vosaltres haveu entrat en aquella casa maleida, peró hi haveu entrat per delictes que no ho son i si haveu sortit més honrats que mai. R R RF

Al sortir-ne, després d'una hora, va semblar-me que novament venía a la vida».

Així parlá l'amic, amb emoció que feia més pregon el seu sentiment. En els seus ulls es veien encara tortures que durant unes hores posaren a prova la seva condició humana.

PERE CASALS

SILUETES

El poeta En Lluis Capdevila

Sòta uns hábits esparracats i lacis que'l deformen, llastimosament, sòta el barret d'ales descomunals que escutja una gràcil cabellera, el nostre amic, digne èmul en bohemia d'En Villon i Regnier, passa altiu i impertèrrit petjant triomfalment la terra i esguardant amb aquells seus ulls blaus cerulis en l'infinit del seu pensament. Passa, i la gent somriu extranyada davant la figura d'aquell «Cavaller del Blau», — flor exòtica sota el cel inalterablement quiet i normal de la nostra Barcelona, — que té la gosadía d'habillar-se i de viure i de pensar, com no pensa, ni viu, ni s'habilla aquí ningú.

Are vé d'una excursió solitaria per uns indrets misteriosos que ni els amics han pogut esbrinar mai, i allà, lluny dels sòrdits negocis que atormenten i enverinen als pobres mercaders de la terra, s'ha entregat al foll plaer d'interrogar a la Lluna sobre meravelles o bagateles ideals, que al nostre poeta li fan sovint la divina mercè reparadora de poguer oblidar, en l'espai d'uns moments inoblidables, el torment d'una digestió dies hà interrompuda.

La condició d'aquest poeta és de perpetuar una tradició mig enterrada i d'anar contra la lògica més comú, i per lo tant, ni ell lloga a cap preu les seves mans sagrades, ni's fa esclau quan convé de certs vulgars apetits, ni necessita, per a creures tot un princep, ornar la seva figura amb la pompa de qualsevol «parvenu». Ell se planta davant la vida, i l'il·lusió satisfá tots els seus afanys i ambicions. Així se compren com ell, somniador aixelabrat de totes les magnificencies, delicat galantejador de totes les pecadores Musettes, amic de totes les gurmanderies principesques, visqui, no obstant, de la manera més sobria i més casta, acompanyada d'un estoicisme que per ell hauría volgut el mateix Zenon de Chipre. Tanta és aquesta sobrietat i continencia, que'l seu cos trasparent i la seva anima veladora, podrien, si s'hi empenyaven, viure de l'aire del cel i del fum de la seva pipa. Que més de quatre cops amb la seva pipa que crema eternament com una ara, n'ha tingut prou, en les precises vintiquatre hores del día i montat en el seu Clavileny, per a donar la volta al mon i tornar; que més de quatre nits, els séus llavis dolorosos i fins desplegats com dugues aletes, no han libat cap altre cosa que'l béc llarc i humit d'aquell generós adminícul.

El demà, la tortura del demà, no existeix pel nostre poeta... Imitant a Ronsard ell us diu:

Creieu, viviu des d'are, no espereu fins (demà:
Cullíu des d'aquesta hora les roses de la (vida.

I jo us jur que ell «s'en fiche» pla bé de la vida. Avui no sab pas el día que'és, demà menys, i, naturalment, passat demà encare pitjor; no ho necesita (no necessita saber el día, s'entén), ni estima indispensable consultar-ho a ningú. Què en treuría? Tal com marxa, marxa bé. Així, ell que ha vist més d'un ase volar, no pateix en canvi la general preocupació de creure que'l temps voli, ni té el vulgarot sentiment de pensar que se li marceixin les roses de la joventut; car per ell els anys no passen i ademés ja fa dos illustres que's va plantar als disset. Li pregunteu: Capdevila, quina edad teniu? — Disset, escassos, — us contesta inalterable. Tots, ell ans que ningú, en resteu persuadits. I verdaderament per a tornar-se vell no valdría la pena d'ésser poeta.

Sota l'encís d'una eterna primavera, el nostre poeta trova una flor a cada margeda i un amor a cada cantonada, un amor damunt del qual aboca el perfum dels seus jardins encantats, fills de la follía i de l'ensomni i no hi ha jorn que no ultrapassi la fantasía rubendariana de besar amb un bés infinit la inmensa rosa de foc dels mils llavis femenins que suspiren en el mon. Parla, parla tú, María Bernikow, la rusa extravagant i nòmada, que deixares al teu pas un rastre de misteri i de sensual encant; i tú, Tórtola Valencia, la excelsa danzarina que rendires en la intimitat la teva ànima... tots les adoracions i prosternacions del poeta; i tú, camperola romàntica que no saberes resistir la sugestió d'aquest fantàstic cavaller, tan fantàstic com el princep dels teus somnis, i caigueres en la infidelitat de partir amb ell el teu cor i les teves ja compromeses prendes; i encara vosaltres, germanes, fruit d'un mateix amor, les de «La Balada de les set germanes», que geieu mig oblidades sota la boira dels recorts llunyans... Parlèu, parlèu totes i confessèu com ell us ha cantat i adorat, i com pels seus pecats i els vostres, no mereix pas que se li digui que ha perdut el temps.

Volèu veure'l? En l'hora del capvespre ell passa cada jorn Rambles avall, i al seu pas, totes les llums esclaten profuses, les de la terra, les del cel, i les de la seva inextroncable fantasía.

F. SUSANNA.

Els caramellaires del Roser

Quan els pardals comensavan la xerradissa entre'ls canyissars de la bassa del Molí, i'l sol llustrejava totjust les cimalles de Solcerra y de la Gabarra, se trobaren aplegats, tots xirois, els vistosos caramellaires del Roser, ran a ran del murallò de l'era d'En Costa, donant el darrer assaig als goigs de la Verge i al esplet de corrandes amb que devíen els fadrins festejar a les donzelles montanyanes, per mor de fer més galán aplega. Caigudes del campanar les cin batallades matinals, se partien en dugues colles a fi de voltar per gosades direccions tota la parroquia. Els uns s'enfilaren cap a la Corneyal emportant-se el noi Cames amb son violí grinyolaire, que tocava amb vera afició, encara que no's feia pas cárrec de que sacrificaba les orelles dels filarmónics del poble, que se'l miraven sempre amb compassió. Els altres seguiren a En Serras, que amb la cornamusa a la espalla, com un cabrit enflocat i son típic corbatí vermell devallava cap al sot de Montsolí.

—A fe de neu, que cada any me passa lo mateix. En arribant la Pasca me desoblido del feix d'anys que tragino al demunt i em sento jove, podé més jove que vosaltres!—deia'l vell Tica, boi arriscant la perillosa palanca de Fontfreda, per ahont s'escorra joganera i escumosa la riera de Montsolí, i plantant-se amb bell mitj, afegí

—Enguany comensarém per la Casica, os prometo bon recapte. Ja'm va avisar la Tona eixint de Missa el diumenge passat; ¡ey! cal que afineu las veus, perque si no cantém pas com cal, diu que no més ens donará els ous per la Mare de Déu, i nosaltres haurém d'anar a trencá el dejuni a la casa Vella o a la Comptesa, perque les cases que ara trobarem són pobretes i amb treballs poden cumplir amb lo present pel Roser. Pro per això jo hi vaig segur a la Casica perque a la Tona la deixaré parada amb el rengle de corrandes que li vull enderessar. Bé m'ho diu prou ella: Refútra's de Tica! quan vens a caramellas, amb les teves corrandotes me fas venir un formigó al cor, que'n bona fé sembla talment que torni an aquells temps quan m'apuntavas la porta.—Amb això ja ho veiéu, nois; comenseu d'ensalivar perque el companatje anirá com cal.

Amb aqueixa conversa, que'ls ressinyols seguían, arribaren al portal de la Masía bon punt una xamosa donzella regava les mates de flors de la finestra.

¿Ont tens la padrina?—li cridá el Tica.

—Dígali que surti, que n'hi porto un renglé que li plaurán molt.

La noia tota avergonyida es ficá dintre, en tant que la jovenalla es revoltava contra l'avi perque els havía compromés fent retirar aquella poncella, com que les caramelles fossin pels vells.

—¡Ai, minyons, no sabría que dir-hi; a les altres cases ja os deixaré en pau; pró en aquesta haig desfuerme. No os manaire al cor. Per una més o menys!... Altrament, bé em podeu donar un xic de caránmossos amb les que podréu donar plaer: i en demés, que no sabeu que quan el Montseny b'anqueja bogeja? Ben clar ho canta l'adagi, encara que sé de sobres que a mí em tenéu per un gat dels frares... — —

Així s'anava escarrasant, fent dissipá el mal humor de la jovenalla, quan la mestressa doná ordre de cantar les caramelles, que, com a la primera casa, eixiren llisas i flairoses com el devassal de falgueres i clapes de lliri que engarlandavan la devallant de la turonada de les Clotes. Bon punt acabá la rescobla dels goigs:

Puix la vostra Senyoría
n'es la Verge del Roser,

que queia frescoia als cors dels seus pagesos, les noies del mas, pastoretes i porqueiroles demanaren les correndes, les dessitjades corrandes en los que tots els caramellaires s'hi lluiren, sobretot l'avi Tica que no les quedava pas a deure, com vulgarment se diu, engegant-ne unes que feian una má de blanc; y totes endressades a la seva predilecta Tona, que hi espletava unes rialiades que ressonaven per tota la clotatada, fent esglaiar a la jovenalla de la casa que se la miraven amb estrenyesa, com temen un arrel de follia.

Cansat y esgargamellat, deixá anar per fi de festa la darrera:

Si cantéu per les més joves,
jo per l'avia cantaré
que's la rosa més bonica
que floreix en el roser.

En Serras l'afiligranava de valent amb la cornamusa engojant aquell rural. Se'ns hi escorregué, sens adonar-nos-en, mitja horeta ben bona que ens faría prou fretura per acanar la pujada de la Teyeda i davallar després a la Fábrega, on ens havíam de trobar amb la colla d'en Camas. Ens despedírem d'aquella gent, i amb alegría seguírem las cases que'ns tocavan fent compassos d'espera a la Comtesa, ont el nó del Sagal ens tenía preparada bona brena, després per la Cau, Mascarbó, Las Auledas, masías de las més vistosas, ón contavan el jorn de caramelles com a festa memorable. — —

Al tombar lo Pla de les Arenas per agafar lo cortiol de la Fábrega sentírem l'altra colla cantant a la Casota acompanyats pels nyigunyics del violí del Camas, que amb tot y plaurem devalent per lo típic del quadro, m'esborronavan. Ens ajuntarém amb ells, y en animada conversa arribárem a la Masía esmentada, ont fle consuetut s'hi obsequiava als caramellaires amb un dinar abundós. Cedit el cap de taula al avi Animé, i posats a sos costats En Tica i En Serras, ens disposarém a buidar plates de viandes delicades que'ns servían unas galans y escotorides donzelles que amb la rialla a flor de llavi seguían les brometes ignocentes de tot l'esplet de joven que desensopía aquell sobere i solitari casal ont s'hi escorren tristois els demés jorns del any.

La vista que's descubría des del menjador era encisadora! Ferém obrir de bat a bat els finestrals i el gegantí Montseny se'ns abocá amb tota se fantástica bellesa. Jo me'l mirava al meu enamorat Monseny amb interés. En sas serralades, en sas gorges i en sos boscatjes hi so anat afantasiar, i l'afecte que m'inspira i la veneració amb que l'aguaito han fet néixer en mí una dolça mjelangía, en la que em rabejo de cos i d'ánima. Quan estava al bo de mos somnis, la colla de companys se disposava a marxar. La tarde queia, i trepant les devallades d'aquells turons, amb la xerradissa d'aucells y amb lo fresseig d'aigües de torrentars i reguerols, jo em trobava del tot bé.

Seguirem cases y mes cases... Les castelles totes a curull feian goig de mirar. Els bons ous i la bona cansalada donaven a entendre que la devoció a la Verge del Roser no minva pas un punt. I vinga anar

---

FOLLETO n. 7

El gentil home de l'estepa

per J. Tourgueneff

(Continuació)

més tard. Ara agafet a la sella i marxa a la meva vora... i vosaltres, afegí, girant-se cap a la gentada, suposo que ja'm coneixeu. Jo soc el gentil-home propietari de Bersonavo. Així podeu reclamar contra mi si us sembla... o contra'l jueu si acàs.

—Perque hem d'urdir contra ningú? — fent una profonda reverencia un pagés d'aspecte reposat, de llargues barbes blanques, un veritable patriarca pel seu aspecte i pels seus fets (el qual un dels que més fort pegá al pobre jueu), conexém molt el teu nom, pare Pantelei Eremich, estém molt contents de vos per haver-nos donat una llissó.

—Perque hem d'acudir? exclamaren a la una tots els altres. Respecte aquest anti-crist, ja'ns les pagará quan vingui a torn; no s'escapará, no.

En Tchhertapkhanof pegá un fort esbufec a travers del seus bigotis, i fent girar el seu caball, partí al pas, acompanyat del jueu a qui acabava de llurar dels seus butxins.

Alguns dies aprés, l'únic criat que hi havia a casa en Pantelei entrá a dir-li que un home a caball havía entrat en el vestíbol i que desitjava parlarli. Tchertapkhanof surtí fins a la porta i reconegué al jueu en l'home montat en un magnífic caball del Don. El jueu estava amb la gorra a la ma i no tenía ficats els peus en els estreps, sinó en les corretges que'ls sostenien. En quan va ovirar an En Pantelei, esperoná al caball, apretant els colses i les cames. En Pantelei en commptes de tornar-li el salut es posá roig de rabia.

¡¡On s'es vist, pensava ella, que un estúpit jueu gosi embridar un caball tan hermós! Quina indignitat! Apa! ap! maleit jueu, cridá, baixa tot seguit si no vols que jo't fassi saltar per les orelles!

El jueu es deixá caure tot seguit de la sella com un sac, i agafant amb una ma les regnes, corrent saludant molt baixet, va apropar-se a En Pantelei.

—Vaja, que hi há? qué vols? digué allavors aquell, amb aires més amistosos.

—Gran senyor, digué'l jueu, continuant els seus saluts, digneuse posar la mirada sobre aquest pobre caball.

—Sí, és un bon cavall. D'on l'has tret? Segurament l'haurás robat?

—Com podéu suposar això, gran senyor; soc un honrat jueu. No el soc robat, el soc adquirit per a vostra senyoría. I quants treballs i afanys m'he prés! Peró quin cavall! No se'n trobaría un altre de semblant en tota la rivera del Don. Digneuse venir aquí, acostéuvos. Li treurem la sella... Vaja, giret, bona bessa... Eh! que m'en diu vostre senyoria? RR

—Que es un bon caball, repetí Tchertapkhanof aparentant indiferencia, mentres el cor li saltava en el pit. Es tornava boig pels caballs i el que tenía enfront era una joia.

—Pero acaricieulo, gran senyor, mireu quin coll tan bonic...

Pantelei sensa poder-se dominar passá dues vegades la ma pel coll del caball, i després va extendre'la pel llom, i al fi li va donar un cop de má a l'anca. El caball va saint... digué una mirada amb orgull amb les seves nines negres a Pantelei, va fer extremir el nas i va estirar les potes. El jueu es va posar a riure.

—Veieu com coneix al seu amo, gran senyor! El seu amo...

—Prou broma, interrompé Pantelei amb despit. Per a comprar aquest caball em manca lo millor... I en quan a acceptar un present, no dic ja d'un jueu, ni de Déu si del cel baixava, per a oferirme'l no l'acceptaría.

—Naturalment, com podría jo gosar fervos un present? Esclamá'l jueu; no obstant preneulo, gran senyor. En quan a diner ja m'esperaré a cobrar-lo quan us vingui bé.

En Pantelei creia estar somniant.

—Quant en vols? Preguntá entre dents.

El jueu va arronsar les espalles:

—Lo mateix que m'ha costat, dos-cents rubles. (1)

Era evident que'l caball valía més del doble i més del triple d'aquella suma.

Pantelei va girar-se, va extendre'l braç i suspirá nerviosament.

—I... per a quan día'l diner, preguntá frunzint les celles, i sensa mirar al jueu.

—Quan plogui a vostra senyoría.

Pantelei tirá'l cap endarrera, mes sense aixecar els ulls.

—Això no es contestar, parla clar, raça d'Heroues! Creus tú que jo soc capaç d'acceptarte un favor ni de deure'l res?

—Está bé, s'apressá a dir el jueu, ho cobraré en sis mesos, voléu?

En Pantelei no va respondre. El jueu tractá de trobar la seva mirada.

—Quedem amb això, no es cert?

—Ordenéu que jo mateix us el porti a la quadra? RR

—No'm cal pas la sella, va dir en Pantelei. Emporta-te-la! Sents?

—Perfectament, perfectament, vaig a emportar-me-la, s'apressá a dir el jueu, molt joiós, i tot seguit es posá la sella al muscle.

—Torna a cobrar el diner,—proseguí en Pantelei,—dintre de sis mesos. I no dos cents rubles sinó dos cents cinquanta... ¡¡Silenci! Te dic que dos cents cinquanta.

No gosava aixecar els ulls; jamai son orgull havía sofert tant com aleshores. R

—Está clar que això es un present,—deia entre sí—és una prova de gratitut que aquest desgraciat m'ofereix.

De bona gana hauría abrassat al jueu, si hagués pogut.

—Gran senyor—va dir el jueu amb aire satisfet—sería convenient ara, segons l'antiga costum russa, que passessim el cordó del meu caball al vostre.

—Com goses demanar això? Per'anys tú a nostra noble raça?... Bah... bah...

—Perrichka, pren el caball, condueix-lo a la quadra, i dóneli cibada.

Aviat vindré, i sápigues que des de ara el seu nom es Malek-Adel.

En Pantelei havía fet acció de retirar-se, quan girant-se de sobte, se apropá al jueu i li estrenyé la má fins desconjuntar-li.

El jueu s'incliná per a besar la ma que estrenyía la seva, més en Pantelei va fer un salt endarrera, diguent en veu baixa: jamai diguis rés a ningú!

I tot seguit desaparagué darrera la porta.

D'ensá d'aquell jorn la deria principal, el principal afer, la principal alegría d'En Pantelei, fou Malek-Adel.

Va posar-se a estimar-lo més que havía estimat a Matxa; es prendá d'ell més que del plorat Aikhm; i a fe que s'ho mereixía l'hermós caball! Era una centella, una pólvora, i pel seu amo, el mateix temps, com un jutje. Infatigable, durant el treball, sensa ressaltis ni capricis, i costava poc de mantenir, donos, si no trobava altre cosa, es menjava la terra sota'ls seus peus. Si va'l pas es com si us portessien de la ma, si al trot, com si em gronxolés amb un bressol, si al galop deixa'l vent darrera d'ell i mai pontéja, mai. Les seves cames son d'acer. Heusaquí una petita mostra de les alabances que en Pantelei dirigia al seu corcer. El pobre home, estava boig per Malek-Adel. El cuidava i el mimava amb una solicitut i estimació inefable. La bellesa d'aquell superb animal havía despertat la copdicia de més d'un vehí, desitjós de poseir-lo.

Va arribar un día que un caçador va perseguir-lo, al galop tirat del seu troiador, quan va veurer que En Pantelei se li escapava, cridá amb tota la força dels seus polmons sense deturar-se:

—Ola, tú, escolta! demánem lo que vulguis pel teu cavall, no'm ve de mil rubles més o menys; escóltem, pren tot el meu patrimoni, la meva dóna, els meus fills, tot!

En Tchertapkhanof pará bruscament a Malek-Adel. L'altre va correr al seu encontre sofocat.

—Oh, senyor! quan ne voleu? Demaneu molt i t'ho donaré!

—Si tú fossis el Czar, contestá Pantelei, em donessis el teu imperi pel meu caball, no l'haurés.

Va fer una rialla i encabritant a Malek-Adel li feu pegar un bot i partí com una exhalació per a aquells blats de Deu.

El caçador que era un princep, molt ric, va marxar trist abatut per no haver pogut comprar tan rica joia.

Com voléu que en Pantelei no adorés el seu caball, si mercés an ell va recuperar una incontrastable superioritat sobre tots els seus vehins? — —

Mentres tant el temps passava; i el temps de pagar al jueu s'apropava, i Tchertapkhanof lluny de poseir els dos cents cinquanta rubles no'n tenía ni un. Com s'ho faría per a resoldre aquell conflicte. Peró tan se val, va dir-se, si'l jueu no dona més temps l'entregaré les meves terres i la meva casa, i marxaré amb el meu amic allá on els seus ulls em dirigeixin. Primer morir de fam que abandonar a Marek-Adel. Tots els seus pensaments eren lúgubres; més heusaquí que per primera vegada en sa vida, li somrigué la fortuna. Una tía llunyana, de la que no conexía ni el nom, va deixar en testament a Tchertapkhanof, una suma que va semblar-li enorme, mil rubles! I va tenir aquella quantitat cabalment en l'época que esperava al jueu.

Tchertapkhanof pensá tornar-se boig d'alegría, mes no li passá pel cap beure ni un sol got d'aiguardent. Des de l'arribada de Malek-Adel a casa seva, no havía tornat a tastar-ne ni una gota. Va correr a la quadra, besá'l cap del seu amic sobre'ls nasos, allí on els caballs tenen la pell tan suau.

—Per ara no'us separarém, bell amic, va dir abrassant-se al coll de l'animal, i ficant les mans entre el crin ben pentinat. Torná a casa seva contá i embolicá cuidadosament amb un paper dos cents cinquanta rubles, després es posá a somniar tombat en el sofá i fuman amb pipa, pensán en la millor manera d'esmersar el seu diner. Avans que

(Seguirá.)

(1) Es tractava allavors de rubles de paper que no valien gaire més que un pac

esgranant los goigs de la Sobirana Reina que alegraven a's mústics pagesos; i altre tant feian las corrandes, que les minyonetes escoltavan cor preses d'una dolça esperansa. — —

Deixant enrera el Serrat y la Pedrallarga a toc d'oració entrárem al poble sadolls d'alegría, fent trontollar els carrers amb nostres canturies que eixian a escoltar la bona gent. La darrera cantada fou a la plaça de dalt, ont s'hi trobavan les colles dels que tenían d'eixir nit en'llá.

Enguany no hi so anat a caramelles: sols he pogut lliurarme de l'anyoransa que per tan bella costúm sento, escalabornant aquestos recors dolços.

ANTON BUSQUETS I PUNSET

Petites proses humorístiques

XXI

César Balonchot

—Balonchot, digué gravement el procurador penetrant en la cel-la, encara envoltada en la sombra; vostra apel-lació ha sigut rebutjada. Ha arribat el moment de tenir valor.

Balonchot s'aixeca del seu camastre, badallá tres cops i respongué:

—Permeteu-me... I feu l'acció de treure un mocador. Allavors passá quelcom inusitat i inverosímil. Dos trets de revólver ressonaren i el butxí, que estava al costat del quefe de guardes, caigué mort.

Balonchot l'havia matat.

Trencada la lligadura de la camisa de força i tret damunt del seu llit, revólver en má, desafiava feroç als ajudants.

—Per a qui són les quatre bales que'm queden?—preguntá calmosament.

En tota la presó se produí un esverament. Els guardes acudiren i Balonchot fou reduit i lligat de nou.

—M'importa poc, exclamava l'assasí. He fet el meu negoci, estic content.

—No t'envaneixis molt, digué el primer ajudant del butxí. El patró no existeix ja; pero jo vaig a operar per ell. Ja veurás lo hermós que resulta'l cadafalc.

—No m'importa, replicá Balonchot.

El procurador que havía anat a conferenciar per telèfon amb la Cancillería per a posar-la al corrent del succés que acabava de presenciar, tornà lleugerament agitat.

—Silenci, senyors, digué secament. Abans d'inquirir les responsabilitats que's derven d'aquest tràgic accident, importa, en primer terme, sospendre l'execució...

—Sospendre-la?, digué l'escrivá.

—Perfectament! afirmà l'advocat del reu.

—Em sembla be, digué irónic En Balonchot.

—Naturalment, seguí'l Procurador. Balonchot acaba de cometre un segon crim. Es necessari obrir una nova instrucció amb motiu d'aquest assassinat. Balonchot deu respondre davant la Justicia d'aquest monstruós atentat, que no pot quedar impunit.

—Pero no poden tallar-li dues vegades el cap, insinuá l'ajudant principal del butxí.

—Silenci!, ordenà'l Procurador. I noteu be, senyors, que en les circumstancies presents, el crim se complica amb una complicitat misteriosa peró manifesta. Qui és el complic, senyors?

A fora la multitud s'impacientava.

—A mort! a mort! cridaven varies veus.

Balonchot escoltava aquells crits venjatius.

—Imbècils! mormolà desdenyosament. I dirigint-se a l'advocat l'interrogà:

—Vostè'm defensarà, senyor advocat? Podrá vostè dir als jurats, com l'altra vegada moltes coses boniques.. Ho recordo encar. Hi havien dos vells que ploraven... A mi'm feien riure!

Una vida nova començà per a En Balonchot. Se passejava en cotxe i en taxi-aute en companyía dels agents de Seguretat, perfectament afables. Conegué les llargues i quietes sessions en el Jutjat d'Instrucció. Per a perllongar-les, imaginà, naturalment, negar que fos el culpable.

Balonchot afirmava en les sessions:

—No he sigut jo qui disparà. Jo no sé qui fou, pero no he sigut jo.

Se convocá a tots els testimonis. Desgraciadament l'escrivá passà a la magistratura colonial, i remava vers l'Indus Xina; el primer ajudant del butxí havía marxat a Córcega. Se li feren exhordis; i en aquesta formalitat transcorregueren dos mesos.

Allavors Balonchot confessà:

—Jo soc l'autor del crim!

Mes se tingueren de cercar els complices. Balonchot denuncià a set guardians i als seus dos co-detenguts. Insinuà per últim, que un dels seus amics s'havia fet el cap de l'advocat Blancoquet, i així havía pogut penetrar en la seva cel-la. Era aquest amic qui havia dut el revólver...

Se procedí a perseguir a aquest misteriós individu, mes com que no existía sino en l'imaginació d'En Balonchot, la Seguretat no arribà a descubrir-lo.

Després d'onze mesos d'instrucció, es descubrí el complic. Era un guardià auxiliar de la presó, remogut per altres pilleries.

«L'assumpte Balonchot» estava inscrit en la propera audiencia en els Asisos quan En Balonchot caigué malalt. I com que no li agradaven les coses a mitges, caigué malalt de gravetat.

Se'l transportà a l'Hospital, on se'l tancá en una cel-la isolat. El metge diagnosticà una pneumonía desesperada. Els prínceps de la ciencia foren cridats al seu capçal. Se volía impedir, a tota costa, que un comdemnat a mort, es morís.

Molt pàlid, molt digne, Balonchot en el seu llit bevía dolces tisanes. Se'l cuidà amb ensanyament. Belles infermeres vetllaven el seu són i les seves febres. Dames caritatives s'interessaren per «aquell pobre malalt», i li feren arribar alguns versículs de l'Evangeli i pastilles de xacolata. Balonchot desprecià l'Evangeli; peró's menjá les pastilles.

Desgraciadament el seu estat empitjorà. Sacerdots, dames, metges, interns rodejaven el llit del moribond.

—Pobre nin! deia una dama.

—Será perdonat, afegía una altra.

Aleshores Balonchot, entreobrí un ull i mormolà beatíficament:

—Quina sòrt es ésser assassí!... Si jo no hagués matat a un segón home, no hauría mort en mon llit.

MAURICI PRAX

(Traducció per A. S. i V.)

Una festa d'art a Athenea

Concert de la Srta. Agna March

El «Diario de Gerona» publica amb aquest títol un interesant anticle, del qual n'extraiem els següents parágrafs:

«Festa d'alta distinció, vetlla d'art depuradíssim, fou la del diumenge passat a «Athenea». D'ençá que aquesta meritíssima entitat ha obert les seves portes a la vida artística va extenent-se entre els gironins un sentit de finor espiritual fins avui desconegut. Una noble elegancia, un gust seriós i esquisit, caracterisen les coses d'«Athenea», sota la seva influencia se formará entre nosaltres l'ambient d'aristocracia que tant ha d'escaure a les manifestacions de la vida gironina.

Aquelles melodies que cantaven ondulant gracilment en mig del reculliment que afavoría la mitja llum discreta, afiligranades en la música de Weber, clares i fresques com rierol damunt l'herba en el primer temps de la sonata de Mozart, doblement ritmades en el «Passepied» de Bach, ardentes i penetrants en «Córdoba» d'Albeniz..., eren escoltades avidament, eren plenament compreses i fruiciosament assaborides per un públic nombrós, i l'aplaudiment que ressonava al final, per a premiar el treball pulquérrim de l'artista senyoreta March, era, més que un cumpliment de mera cortesía, una manifestació de perfecta identificació entre'ls sentiments de les obres i els del del públic; i aixó es ja l'anunci hermosíssim de la formació d'una nombrosa aristocracia del art entre'ls gironins.

... Interessà moltíssim la segona part, dedicada tota ella al mestre Granados de quina Academia forma part la concertista; en la música d'aquest mestre l'esperit de les cançons genuinament espanyoles hi apareix sencer, pero no en la forma franca de la música d'Albeniz, sinó discretament velat per unes mitjes tintes finíssimes; la manera de fer del mestre per el qual la técnica no te dificultats permet aquest joc d'emocions i de passións mai ben definides, sempre contingudes al manifestar-se per una savia má que'l gust més depurat governa. El contrast amb la música d'Albeniz se notá més al executar la senyoreta March les cálides notes de l'obra «Córdoba» d'aquest músic inoblidable.

Les dificultats fortíssimes d'aquestes obres foren complertament vençudes, per la senyoreta March, i generals aplaudiments coronaren el seu treball al acabar cada una d'elles.

La nota romántica de Chopin ó de Schumann hi fou sumament escaienta; el «Somni» , el «Parla'l poeta» d'aquest darrer autor, dits maravellosament, causaren una fonda impressió».

INTENCIONS

II

(Acabament)

Bé... bé... bé..., vós tot ho extremeu,,, —va dir-li, calmós, Juli, complasent del sentit d'intimitat que se li concedía.—Al fi i al cap, sou home, i mai seréu vós el qui hagiu vingut a perdre en aquesta jogada. No l'heu obtinguda an ella?... Es una fembra que's ben meréix compartir-hi'l plaer: veusho-aquí tot. Després, sempre'ns es gran satisfacció poguer veure passar una dòna que ha sigut nostra. No vé a ésser això la llegenda de Don Joan?

—Sí, però jo'n soc el renovador, purificant l'héroe. Ara ja no sols me preocupa l'ideal de la meva obra, sinó també'l de la meva vida, que van difamant. Quins medis obtindré per a destruir aquesta de llegenda que ja pesa sobre mí, de voler-me senyalar com a mal home amb la ventatja de saber-me guanyar la glória d'escriptor? Malaeixo tots els meus poémes i els voldría cremar amb l'ardencia de la meva sang, sinó puc lograr coneixe en el món els sentiments de l'amistat i de l'amor dels cors generosos! Digueu-me: cóm me presentaré a casa'ls vostres oncles per a valdre'm fiable d'ells i de les seves filles?

—Donant a compendre que ademés de les vostres qualitats de poeta, sou... (quina definició voleu que us doni?) un bon minyó—va respondre'l guía, tocant-li en l'enllaçament la galta.—Ah, criatura! no més cal que s'us vegi per a poguer-se formar exacta idea de tot lo que sou en la vostra ingenuitat sublimada per la fe d'un geni. Deixeu que s'aventurin a dir lo que vulguin, que prou tothom sab que entre gent de lletres es allá ont més saben arrelar enveges i exageracions. Al fi i al cap, tot resulta en propaganda... Quánts se poguessin posar en el vostre lloc! Jo mateix! Bé... vull dir que jo, en el vostre cas, fora més atrevit. Me convé que se célebri la festa i que vós sigueu el poeta digne i segur de poguer-li confiar la meva cosina... encara que hagués de constituir un nou jurat compost de gent del tot influenta en la vostra amistat i en el vostre respecte... Vull mostrar-me voluntariós per amor a la meva sospirada Adriana, presentant-la reina de noblesa i esplendor que en el seu día sab humiliar l'altivesa de la seva magestat fins a arrán de testa de les seves molles envejoses, que se li rendirán commoses i penedides d'haver-la ofesa, al compendre que l'orgull de l'hereva de Wolsner no es altra cosa que un malentés en la seva fermesa de carácter. Doncs, per a la meva intenció, de qui puc valdre'm millor que de vós, siguent com sou un home formal i un amic fiable en tot designi?

—Hereva de Wolsner?...—interrogá Jordi meditatiu.—La vostra tía es alemanya?

—Sí, es l'única filla d'una antiga familia de Colonia que havía sigut molt influenta, y ara, ja morts els seus pares, se la reconeix llegítima possessora de totes les seves propietats, descomptant el castell ont vivíen, que va ser llegat a Adriana per voluntat dels seus avis-padrins. Enteneu? Oh, ha sigut home de ventura l'aixerit del meu oncle!... Viuen lo que's diu en bona posició i en una casa que no'ls cal més que desitjar per a obtenir-hi lo que hi trobin en falta. Gasten i llueixen molt, peró es més entre la regalada servitut de la llar que en carruatges i en públiques ostentacions que de vera llei els podrien donar encara més nom en tot quant els es abarcable.

I l'esperit del poeta, somni i realitat, anava refent-se en l'eterna seducció, tant fantástica com certa, de la pródiga mare que reconquereix els fills sabent-los conhortar al dolor, fent-los coneixe'l goig del desvetllament de les ansies que defallien.

—Però, voléu dir que jo puc ésser el medi o l'intermediari que vós desitgeu?... —de nou va preguntar.—Aquesta dóna forta i ambiciosa (perqué no's pot negar que's ambiciosa), pot decidir-se a acceptar el tal nomenament creient-vos a vós i responent-me a mí?

—I sí, home!—va afirmar l'hereu, aturant-se.—Estic segur que seréu molt més ben rebut vós que ho hauría estat Robert Mascaró. Heu de saber que tots ells són gent molt observadora i que no's fien gaire de les apariencies, difícil de poguer enganyar-los per enlluernament. Presenteu-vos demostrant el vostre natural aspecte de senzillesa i humilitat, que sempre us hi valdrá en tot. Això sí: en el vostre sentit de prudencia i respecte, procuréu ésser tot lo esmenat possible en la distinció del ben parlar. Tractéu-los a tots de «vosté», com correspón, no deixant de nomenar al meu senyor oncle Aleix amb l'acompanyament de «don» i a la meva senyora tía Elisabeth amb el de «donya», i a les meves cosines amb el de «senyoreta»: res d'«en» ni de «la», que si bé aquestes significacions propries de la gent del poble han arribat a extendres fins a algunes families de la nostra classe distingida, ja passant a ésser costúm d'atenció en llavis de la niçaga de tots els Jo'ey i els seus aliats, encara no han influit en l'imperi d'aquesta casa ont se coneix la veritable senyoría, tant pel tracte com per la finesa de llenguatge que tots ells han estudiat i aprés amb la perfecció dels millors literats d'escola. Entre nosaltres, certes expressions que remarquen la nostra desinvoltura en llibertat de franquesa ens són permeses, i encara ens donén aire de carácter, com a mí mateix, que de tant en tant també m'agrada deixar-me escapar algún «redéu» i altres senyalats modismes; peró entre gent tant sacha i acollida en un domini que sols algunes families preferides arriben a poguer franquejar...

—Aquestes advertencies me són dignes, peró també a vós us es llegut compendre a quí les dediquéu!—va interrompre l'afanyós Jordi Saura.—Aném! estic decidit a tot, lliurant-me com ara de tot cárrec i de tota queixa, que prou noblement sempre me'n sabré lliurar.

—Sí, aném. Estiguéu-me d'acord en tot quant determini, que jo igualment responc en absolut de vos—va percatar l'hereu de Ferrer, sacudint la pipa i retirant-se-la al tornar a empendre'l pas.—Veiéu?... Tant mateix no ho sabiau?... Es aquí, en aquest casal proper... El jardí i l'enreixat que l'envolten ja prou demostren que són els rics moradors que'ns hi han de rebre. Veniu!

Va a revelar-se l'historia de la noble hereva Adriana.

DEDICATORIA

Visió tant estimada,
record d'un sentiment
de l'ánima encisada:
per qué ara't vas perdent?

Per qué ara't desvaneixes
dessota del cel blau,
quan mon amor coneixes
i al creure jo en la pau?

Te veia com amiga
germana en l'esperit,
a en hores de fadiga
calmaves mon neguit.

Tu'm daves alegría
tant com inspiració,
i el meu anhel floría
amb ritme de cançó.

Amb ritme i amb dolcesa
que'l món admirará,
per la teva bellesa,
que en l'obra brillará.

Mentre'ls cors que sospiren
amb tu's realçarán,
mos ulls, que encar t'oviren,
potser ja no't veurán.

Ja en l'ombra del misteri
potser t'haurás perdut,
deixant en captiveri
la meva joventut.

Tant sols la fantasía
te fará eterna en mí
amb el record del día
primer que jo't vegí.

Més com te volguí dóna
tant com visió ideal,
ara'l desig destrona
la fe espiritual.

De l'arbre de ma vida,
criat a sol i a gel,
amb il-lusió sentida
frisant de soca a arrel,

com a trofeu de lluita,
per gloria d'un cor franc,
sigues en flor la fruita,
granada en aquest branc.

PLACID VIDAL

Compra i venda d'antiguitats
ANDREU MASSOT
Baixada de la Presó, 5 i Plaça del Rei, núm. 1

Cróniques Argentines

La "Trata de Blanques,,

A Buenos Aires, d'ençá de temps inmemorial hi funcionaven amb una audacia la més repugnant i descarada uns clubs que integraven els «kaftens» o siguin els marxants amb la tracta de blanques. Aquests individuus comptaven amb una organització perfecta, tenint els seus llocs de reunió, amb teatres i cafés públics. Generalment se'ls veia en els espectacles israelites o clubs de ciutadans russos. Ells proveien les cases públiques de dónes i obsequiaven als vetlladors per la salut púlica am les primicies del seu inmond genre. Els simulaven cases de comerç tendes, o tallers, des de on escrivien als seus corredors dels pobles europeus, que visitaven a les families pobres, oferint-els-hi ventatjoses contractes firmades. Les noies eran portades als vaixells, vigilades pel «kaften» i al desembarcar en la gran metrópoli les recloien en cases especials on a força de maltractes i d'injuries les obligaven a rendir la seva virtut, per a satisfer la concupiscencia de quatre «estancieros» per a entregar-les després als prostíbuls, en cambi d'alguns milers de pesos.

Un company meu, periodista rumá, m'ensenyava a centenars de lletres d'altres tantes families, demanantli que cerqués a les seves filles, les quals trobava sempre en els més degradants oficis. La Polonia i els Estats Balcánics eren els llocs que oferien més ample mercat per e aquell selvatge negoci. Eren senyalats públicament els mercaders i ningú s'atrevía contra els «tenebrosos».

Després d'una pila de reclamacions diplomátiques s'ha resolt seriosament aquest fagel que deshonrava a la moderna metropoli.

El leader socialista, nostre bon amic, Alfredo L. Palacios, presentá una proposició a les Corts, exigint l'inmediat tractament d'aquest problema. El proposá que fossin assotats en la plaça pública, per a fels-hi sofrir la vergonya, com a escarmi... Altres demanaren penes més cruentes. Mes al fi, amb unanimitat absoluta s'acordá donals-hi 24 hores per a traspassar la frontera... A centenars, se dirigiren a Xile, d'on han estat foragitats, com també ho han sigut del Perú. I com altres jueus errants, van sense patria els qui s'han enriquit amb l'honra de tantes i tantes families.

Aquesta es l'obra més sólida que ha realitzat el Parlament actual i contra la que no s'havien atrevit cap dels anteriors governs. La fugida d'aquests escamots ha obligat a clausurar tres teatres i cafès, que eren els séus punts de reunió.

Els israelites, que eren els qui sufrien més per la seva mísera condició, les vergonyades de les campanyes tenebroses, han festejat aquesta llei organitzant representacions de la famosa obra «La Esclava Blanca» que ha sigut ovacionada les dotzenes de vegades que s'ha representat.

Demaném als nostres llegidors, vulguin comunicar-nos qualsevol nova que tinguin respecte d'aquest afer per a cursar la denuncia a qui correspongui, no dubtant d'obtenir justicia i cooperar a tan humanitaria obra social.

J. VILA ESTRUC.

Butlletí Comercial

22 de novembre 1913

BORSA DE BARCELONA

Cotisació oficial

	Oper.	Diner	Papel
Londres, 90 dies vista	.....	26'51	.....
— xec.	....	.....	27'01
París, xec	.....	.....	6'70
Madrid y plasses banca, a 8 d. v.	.....	.....	0'30

Efectes públics

	Oper	Diner	Paper
Deute Int. em. 1908 serie A...	83'45	.....	.....
— — — — B...	82'85	.....	.....
— — — — C...	82'30	.....	.....
— — — — D...	80'55	.....	.....
— — — — E...	78'95	.....	.....
— — — — F...	.....	.....	.....
— — — — G.H.	83'50	.....	.....
— — — dif. series.	.....	.....	.....
— Amortisable serie A...	99'40	.....	.....
— — — — B...	98'95	.....	.....
— — — — C...	99'05	.....	.....
— — — — D...	98'50	.....	.....
— — — — E...	.....	.....	.....
— — — — F...	.....	.....	.....
— — — dif. series.	.....	.....	.....
— — — serie A...	90'75	.....	.....
— — — — B...	90 75	.....	.....
— — — — C...	90'75	.....	.....
— — — — D...	.....	.....	.....
— — — — E...	.....	.....	.....
— — — dif. series	.....	.....	.....
Títols Deute Mpal. 1903-4-5...	92'00	.....	.....
— — — 1906 A B C	92'37	92'25	92'50
— — — 1907......	.....	.....	.....
— — — 1910......	.....	.....	.....
— — — 1912......	.....	90'50	91'00
— — Maig 1899 Exmxs.	.....	.....	.....
— — Abril 1907, Exmxs.	.....	.....	.....
— — Reforma 1905....	.....	89'50	89'75
— — Mun. de Sarrià..	.....	98'75	99'25
Emprèstit Diputació Prov.....	.....	98'50	98'75
Port de Melilla y Xafarines.	104'00	103'75	104'25

Obligacions

	Oper	Din	Pape
Nord d'Es., prior. Barcelona	.....	.....	.....
— Lleida, Reus, Tar..	.....	.....	.....
— Villalba a Segovia.	.....	90'00	90'50
— esp. Alm. Val. Tar	89'25	89'25	89'50
— Osca a Fr.ª, alc. Em.	89'50	89'00	89'50
Mines Sant Joan Abadeses....	76 00	75'75	76'25
Tarragona a Barc. y Fransa....	.....	54'75	55'00
Madrid Sarag. Alic. serie A.	.....	102'25	102'75
— — — B..	98'00	97'75	98 00
— — — C..	88'00	87'85	88'15
— — — D..	85'75	85'05	86'00
Madrid a Barcelona, directe..	.....	.....	.....
— — Reus a Roda.	51'75	51'50	52'00
A un Val. y Tarrag., no a la ...	.....	.....	.....

— — adherides.	.....	72 50	72'75
Med. Zam. Or. Vigo, em 1832	46'50	46 50	47'00
— — — 1833	.....	46'50	47'00
— — serie G y H	.....	73'50	74'00
Astrias, Gal. y León, 1.ª serie	.....	.....	.....
— — 2.ª hipo	.....	.....	.....
Valladolid a Med. de Rioseco	.....	.....	.....
Madrid, Các. Port. serie 1.ª.	.....	99'75	100'25
— — — 2.ª.	.....	.....	.....
— — — 3.ª.	.....	.....	.....
— totsels cont. hipotec.	.....	.....	.....
Basc-Asturia, 1.ª hipoteca	.....	.....	.....
— 2.ª —	.....	.....	.....
Clotñenas Saragossa	.....	.....	.....
Orai a Girona	.....	.....	.....
Companyia General Tramvies.	.....	.....	.....
— An. Tr. Bar. Ens. G.	.....	.....	.....
— Tr. Bar. S. A. y ad.	.....	88'75	89'25
— Barc. Elec..	.....	95'50	96'00
Companyia Transatlantica	.....	.....	.....
Canal d'Urgell	77'00	76'75	77'25
Comp. Gen. Aigües Barc.	.....	.....	.....
Comp. Gen. Tab. de Filipines.	.....	99'00	99'50
— — preferents	.....	.....	.....
Port de Barcelona, em. 1905.	101'37	.....	.....
— — 1905.	.....	.....	.....
— Circul. 1909.	.....	.....	.....
— — 1910.	.....	.....	.....
— — 1911.	.....	.....	.....
— — 1912.	.....	.....	.....
Port de Tarragona	.....	.....	.....
Bnos pref.—Comp. reg. Ebre.	.....	.....	.....
Socieat Catalana Gas	.....	.....	.....
Foment Obres y Construc.	.....	92'75	93'75
Comp. Cotxes y Automóbils	.....	95 25	95,75
Siemens Schuckert, Ind. El. e.	.....	98'00	98.50
Societat Valenciana Elec	.....	98'00	98'50
Navegació y Industria	.....	.....	.....
Societat Carbons de Berga	.....	90'75	91'75

Accions

	Oper	QUEDA Diner	Paper
Banc de Barcelona	.....	.....	.....
Canc Prestams y Descomptes	.....	.....	.....
Batalana General de Crèdit	.....	.....	.....
Societat de Crédit Mercantil	.....	.....	.....
Comp. Reial Canalisació Ebre.	.....	.....	.....
Ferrocarrils Andaluss	.....	.....	.....

BORSI Y CANVIS

Informació de la casa FILLS DE F. MAS SARDÁ Rambla del Mig, 22.

Borsi del matí

	Obre	Tanca
Interior fi de mes	78'93	78'95
Alacants idem	94'00	94'15
Nords idem	98'65	98'2.
Orenses idem	.....	0
Colonials, idem	.....	.....
Andalusos, idem	.....	.....
Cotons N. D.	.....	.....
Catalanes	.....	.....

Borsí de la tarda

Interior, fi de mes próxim	78'77	78'82
Alacants, idem	93'85	93'60
Nords, idem	97'85	97'80
Orenses, idem	.....	.....
Colonials idem	.....	.....
Andalusos, idem	.....	.....
Banc Espanyol de l'Illa de Cuba	.....	.....
Cotons N D	.....	.....
Catalanes	.....	.....

Canvis de moneda

Alfons	6'10 p. 100
Isabels	9'10 —
Unses	8'20 —
Or de quatre durus	8'00 —
Or de un y dos durus	5'10 —
Dollars	9'10 —
Lliures esterlines	28'73 ptes.
Francs	6'20 p. 100
Marcs	130'25 —

Plaça de Barcelona

Mercats

COTONS

Informació del Centro Algodonero de Barcelona

LIVERPOOL, 22 novembre

	Anterior Tanca	Avui Obre	2.ª	3.ª	Tanca
Disponible	7'30	....	....	7'31	...
Octubre-Novembre.	7'10	....	....	....	7'08
Novembre-Desembre	6'97	6 93	N.	6'93	6'95
Desembre-Janer	6'94	....	....	....	6'93
Janer-Febrer	6'94	6'95	6'95	6'94	6'92
Febrer-Mars	6'94	....	....	....	6'93
Mars-Abril	6'95	6'97	6'96	6'95	6'93
Abril-Maig	6'95	....	....	....	6'93
Maig-Juny	6'95	6'98	6'97	....	6'94
Juny-Juliol	6'92	....	....	....	6'91
Juliol-Agost	6'90	6'93	....	....	6'89
Agost-Setembre	6'75	....	....	....	6'74
Setembre-Octubre	6'60	....	....	....	6'51

ALEXANDRIA, 22 novembre

	Ant. Obre	Avui-Obre	Tanca
Novembre	9'98	10'00	9 95
ener	10'12	10'14	10'09

NOVA YORK, 21 novembre

	Anterior Tanca	Avui Obre	2.ª	Tanca
Disponible	13'60	.....	.....	13'50
Desembre	13'29	13'23	.....	13'18
Gener	13'07	.....	.....	12'90
Febrer	13'04	.....	.....	12'85
Març	13'06	12 88	.....	12'90
Maig	13'05	.....	.....	12'87
Juliol	12'98	.....	.....	12'79
Agost	12 72	.....	.....	12'53
Setembre	N.	.....	.....	N.

NOVA-ORLEANS 22 novembre

	Anterior Tanca	Avui 2.	Tanca
Disponible	13'1/8	....	13.1/8
Desembre	13'13	.....	12'92
Gener	13'21	.....	13'03
Març	13'29	.....	13'14
Maig	13'36	.....	13'17
Agost	13'38	.....	13'16
Setembre	13'37	.....	13'18

Arribades als ports dels Estats-Units 45,000 bales en 1 dies, contra 65.000 de l'any anterior.

Preus corrents de cotons en rama, donats per la ... Sindicat del Col·legi de Corredors Reials de Comerç de Barcelona, ...

Procedencia	Middling fair	Fully good midd.	Good Middling
N.-Orl.-Texas.	198 a 200	191 a 193	188 a 1 89
Altres ports..	... a ...	189 a 191	186 a 180
	Fully mid	Middling	Low m.
N.-Orl.-Texas.	185 a 187	188 a 183	000 a 000
Altres ports..	183 a 185	180 a 182	000 a 00

OLIS D'OLIVA

Informació de la casa [illegible]

Dia 22 novembre

Els 100 kilos, fora consums

Andalús, nou.	de 113'03 a 117'40	pessetas
Baix Aragó	de 158'53 a 182'00	—
Borges	de 143'50 a 183'25	—
Tortosa	de 133'25 a 133'00	—

Mercat en ordenacia a l'alsa

Estació del Bogatell: Existencia .... 8 vagons
— — Arribades .... 0 —

OLIS REFINATS

Encaixes de 5 bidons de 4 litres

Regás, extraverge	8'50	pessetas	cada
— Superfi	7'50	—	—
La Trompeta	6'50	—	—

CAFES Y SUCRES

Informació de la casa Emili Gaissner y C.ª, carrer Princesa 42.

HAVRE 22 novembre

(Cafè good Average)	Obre	Tanca
Desembre	64'50	64'20
Març	65'00	64'50
Maig	65'75	65'25
Juliol	66'25	65'75
Setembre	66 75	65'25

Sostingut.

NOVA-YORK, Dia 22 novembre

Cafè (Tipo núm. 7)	Obre	Tanca
Desembre	9'34	.....
Mars	9'73	.....
Maig	9'98	.....
Juliol	10'18	.....

Sostingut.

PARIS, 22 novembre

	Obre	Tanca
Novembre	32'00	32'00
4 Janer	32'62	32'62
4 Mar.	33'00	303,0
4 Maig	33'50	35,03

Calma.

HAMBURG, 22 novembre

Sucre (Base 88 per 100)	Obre	Tanca
Novembre	9'42	9'40
Desembre	9'47	9'45
Janer-Mars	9'60	9'57
Maig	9'80	9'77
Agost	10 02	10 00

Sostingut.

LONDRES 22 novembre

(Base 88 per 100) Sucre	Obre	Tanca
Gener	9/5 1/4	9/5 1/4
Maig	9/9	9/9
Agost	9/11 1/4	9/11 1/4

Calma.

HAMBURG 22 novembre

COURE	Obre	Tanca
Mars	134'00	.....
Agost	134'00	.....

Festa.

PEBRE

HAVRE, 22 novembre

Tellicherry	Obre	Tanca
Desembre	58'00	.....
Mars	59'25	.....
Maig	60'00	.....
Septembre	61'00	.....

ALCOHOL

Paris		Tanca
Novembre	44'75	44'50
4 Gener	47'25	47'00
4 Maig	48 25	48'00

Sostingut

LLANA

HAVRE, 22 novembre

Bueno Aires.	Obre	Tanca
Gener	186'	186'

Sostingut.

Productes enològics (marca Enol)

Informació de la casa KEGELS I VILA, Rambla de Catalunya 33.—Barcelona

Dia 22 novembre

	Per 100 ks. bultu d'origen	Deta — el kilo
Ac. [illegible] (caixes de 50 k.)	870	6'50
Cilin sulfurós anhidre	..	....
Aciddre de 10 k.	..	2'50
— de 25 k.	..	2'20
— de 50 k.	..	2'10
— de 100 k.	...	2'
Acid tartàric (caix 100 k.)	385	4'
Amiant pols per afiltre	400	5'
Carbó decolorant paasta	100	1'50
Carbonat de potassa químicament pur	200	2'50
Celulosa per a filtre	275	3'
Clarificant per a ví negre	175	2'
— — blanc	200	0'00
Cola de Russia Salianski	...	40'
— de Xina fideus	...	12'55
Filtrolina	130	2'
Fosfat am nic	170	2'56
— bicálcic	70	85,0
Gelatina fina «plata»	430	5'80
— plaques «medalla d'or»	145	1'50
Metabisulfit de potassa pur	120	1'
Onesocola Coignet	200	2'
Tiatne extra a l'èter	750	8'
— — alcohol	650	7'57
— — en agalles	575	7'20

DROGUES

Informació de la casa Viuda y Fills de G. Borra y Travessa, [illegible]

Dia 22 novembre

Preus per 100 kilograms franc ... estació ... de Barcelona, salvo variació

	Pessetes
Nitrat de sosa 95 por 100 riquesa y ... 100 ázoe	33'00
Sulfat ferro cristallisat	6'00
— — pols	7'00
— — cristallisat per 10 tonelades	...
— — pols — 10 —	...
— amònic ... ázoe	42'00
Clorur potassa ... equivalent a ... por 100 potassa pura	25'50
Sulfat potassa ... equivalenta ... por 100 potassa pura	29'50
Superfosfat cals mineral ... por 100 acid fosfòric soluble	6'35
Superfosfat cals mineral ... por 100 acid fosfòric soluble	7'40
Superfosfat cal òssos ... per 100	11'00
Escories Thomas ... per 100 àcid fosfòric soluble	8'50
Kainita ... por 100 potassa pura	8'50
Sulfat coure ... puresa	63'00
Sofre en sacs de 40 kilos el sac	7'50
— — — 30 — —	2'12
— flor en sacs de 50 kilos el sac	17'05
Superfosfat cals mineral ... por 100 àcid fosfòric soluble	8'25

Ateneu Pi i Margall

DE LA BARCELONETA

Hores de visita al Dispensari

Mèdic públic gratuit

Malalties dels ulls, a càrrec del doctor Lluis Bonet Comajuncosa, tots els dimars, dijous y dissabtes, de set a vuit tarde.

Cirugía y malalties de la dóna, a càrreg del doctor A. Vicedo Bonmatí, tots els dimars, dijous y dissabtes, de 6 a 7 tarde.

Nas, gorja y orelles, a càrreg del doctor Francisco Moreu, tots els dilluns y dimecres, de 6 a 7 tarde.

Malalties de nois, a càrreg del doctor M. Roig y Roig, tots els dilluns, dimecres y divendres, de 9 a 10 del

Medicina general, a càrreg del doctor Lluis G. Nogués y Gurri, tots els dilluns, dimecres y divendres, de 7 a 8 tarde.

25 Novembre de 1913

Sopar d'Afirmació Nacionalista

Organitzat per Renaixement

Mundial Palace

A les 9 del vespre

Preu: 3 pessetes

Tickets:

A la redacció de Renaixement

Caçadors, 4, primer

Sessió de l'Ajuntament

Comença la sessió

A dos quarts de sis de la tarde comença la sessió. Presideix el senyor Sagnier. Assisteixen escás nombre de regidors.

Ordre del día

El primer dictamen posat a discussió que es referéix a convocar un concurs per a donar medicines als pobres, queda damunt la taula, fins que s'hagi aclarit una R. O. dictada per tals objectes.

S'aproven, sense discussió, altres dictamens de l'ordre del dia.

Els moços de mercat

Es llegeix un dictamen d'Hisenda, el qual demana que sigui incoat expedient de jubilació a diversos moços i vigilants de mercat.

Fan ús de la paraula diversos regidors, una demanant que sigui retirat i altres que quedi damunt la taula.

El senyor Figueres defensa als empleats dient que fins ara aquests han complert amb el seu deure i no hi ha dret a fer-los objecte d'una mida tant injusta.

Els senyors Mir, Juncal, Lladó, Carreras, Domènoch i Muntañola, donen mil voltes a la qüestió.

Altres dictámens

S'acorda que'l dictamen sigui retirat.

Era una mida de justicia.

S'aproven altres dictamens de les comissions d'Hisenda, Foment, Governació i Cementiris, sense discussió.

Sobre un de la Comissió d'Asils i Albergs Nocturns, que proposa una adaptació de personal, és promou un llarg debat, per si'l será retirat, deixat sobre la taula o bé votada la seva urgencia.

Intervenen en la discussió la major part dels regidors presents.

El senyor Nualart demana que'l dictamen sigui o bé retirat o bé modificat.

El senyor Pich li contesta que ara no's tracta més que d'aprovar l'urgencia del matéix.

Tornen a parlar els senyors Nualart, Pich i Soriano.

Nominalment és aprovada l'urgencia.

Es posa a discussió el dictamen i altra vegada parla el senyor Muntañola que diu que no está justificada la combinació de sous, puix que en l'Assil del Parc, en lloc de tres empleats n'hi han set, peró que treballen poques hores.

El senyor Esteva que'l defensa, rectificant algunes coses de les que ha exposat el senyor Muntañola.

Rectifiquen aquests regidors, intervenen els senyors Soriano, Juncal, Rosés, Arola, Domènech, Matons, Soriano i altres.

La discussió és molt pesada i aburrida, sembla que no s'ha d'acabar mai.

Després de prop d'una hora de discussió, el senyor Muntañola presenta una proposició accidental, per a que'l dictamen quedi sobre la taula a «discutir-lo» en la sessió vinenta.

Votada nominalment és rebutjada.

Com si res hagués succeit, el senyor Nualart inicia novament la discussió, en la qual intervé el senyor Juncal.

En Muntañola presenta una esmena que's rebutjada nominalment per 21 vots contra 8 en pro.

En Carreras presenta una proposició accidental, que també és rebutjada, nominalment.

Es ben bé ganes de perdre el temps, això, amb tal desigualtat de vots. Fa propde dues hores que dura la broma.

El senyor Nualart, demana la paraula i dóna al Consistori una conferencia de moral i sociologia, amb motiu de combatre'l dictamen.

El senyor Vallet presenta una esmena que anuncia defensará durant els tres quarts que resten de les hores reglamentaries.

En sessió permanent

Es presenta una proposició accidental per a seguir la sessió a les onze de la nit.

A combat el senyor Muntañola; la defensa el senyor Guñalons i proposa En Nualart que seguéixi la sessió fins a deixar aprovat l'assumpte que's debateix, convocar per a demá (avui), reunió de primera convocatoria i dimarts de segona, per a tractar dels pressupostos.

El senyor Lladó accepta en principi la proposició de concordia, i per la seva part diu que la sessió de pressupostos podria celebrar-se el dilluns, per a donar temps a que'ls vocals associats puguin discutir-los.

Rectifiquen els senyors Lladó, Muntañola i Guñalons.

En cada escó és forma un grupu. Tothom discuteix a la vegada. En Guñalons, que té la paraula, s'esforça inutilment per a que l'escoltin.

El senyor Mir. — Estem donant un espectacle llamentable, davant el públic i la prensa. Això no pot seguir. Jo proposo, com a qüestió d'ordre, que's sospengui la sessió per a posar-nos d'accord.

S'accorda així.

En Guñalons. — Bé, qué farem ara?

Efectivament. Sembla que tot va en camí de que no's fassi rés de profit. Peró al cap de vall els que actúen de queferes de grupu van a reunir-se i després de 35 minuts, tornen amb l'accord de sospendre la sessió fins a demá, dilluns, a les cinc de la tarde, per a tractar en primer lloc la qüestió que tant temps ha fet perdre.

S'aixeca la sessió prop de tres quarts de déu.

Informació de Barcelona

En el Foment del Treball Nacional es varen reunir uns cinquanta individus entre professionals i entusiastes de l'art de la escriptura ràpida, a l'objecte de fundar en aquesta ciutat una entitat de Taquigrafia, segons el méode de l'inoblidable mestre don Pere Garriga Marill.

Donat l'entusiasme dels reunits, entre els quals s'hi comptava el veterá i antic company en la premsa don Sebastià Farnés, promet ésser un fet la constitució de la nova entitat, de la que podrem felicitar-nos els barcelonins si aconsegueix realitzar llurs propósits.

La mateixa intentará publicar una revista de taquigrafía i mecanografía.

Dintre el seu genre será l'única a Espanya.

—Mal de pedra! Piperazina Dr. Grau.

La Banda Municipal situada en el Passeig de Gracia, xanfrá amb el carrer de les Corts Catalanes, tocará des de les 11 les peces següents:

«El Dertoseuse», pas doble, Domingo.

«Lestoga», overtura, Auber.

«El Profeta», fantasía, Meyerbeer.

Primer concert (per cinc primers clarinets), Weber.

Rapsodia húngara, núm. 2, (primera audició), Listz.

—Vòmit de les embaraçades, s'evita prenent en dejú una copeta de JUGO WINN.

Avui, diumenge, a les dèu del vespre, hi haurá una selecta audició de sardanes a l'Ateneu Autonomista del Districte Sisè.

GOFRENATA, de Viñas i Cia

Es troba de venda en tots els Colmados.

La secció d'Urbanitzacions de la Cambra Oficial de la Propietat convida a tots els propietaris de la zona de l'Hospital de Sant Pau i temple de la Sagrada Familia, a una reunió que's celebrará el proper dimecres 26 del corrent, a les cinc de la tarde en els salons de la Cambra Oficial de la Propietat, Riera de Sant Joan, 87 i Madalenes, 12, pral.

La reunió tindrá per objecte procurar la més prompte urbanització d'aquella extensa zona i activar l'obertura i arreglament dels carrers que comprèn.

Per medi d'aquest avís i en l'impossibilitat d'avisar particularment a tots els propietaris afectats per aquestes millores, resten convidats al susdit acte.

—Els cafés «LA PORTORRIQUEÑA» són els més fins i aromàtics - Bonsuccés, 3

El Col-legi de Farmacèutics de Barcelona, en vista dels accords adoptats per l'Ajuntament en les sessions dels 20 i 21 del corrent amb referencia al servei de Beneficencia Farmacèutica Municipal, per l'impossibilitat de passar avís personal, convoca a tots els séus socis i a tots els prestataris del citat servei a la reunió que tindrá lloc en el local del Col-legi, Guardia, 9, primer, el dimarts vinent, dia 25, a les quatre de la tarde.

—BRICHS—Berretis, Arcs, 3. Barcelona.

Ha quedat totalment foradat el túnel de Vallvidrera, pel qual transitaràn els trens de la nova línia d'aquesta capital a Terrassa i Sabadell.

Al trobar-se els obrers de les dugues brigades davant per davant dintre del túnel, tingueren una sorpresa molt agradable, entregant-se per llorga estona a les més belles demostracions d'entusiasme i alegria.

Teatres i Concerts

GRAN TEATRE DEL LICEU

L'empresa d'aquest Gran Teatre ens comunica que atenent les reclamacions de moltes families i volent donar tota classe de comoditats al públic, está decidida a que les funcions acabin sempre abans de dos quarts deuna de la nit, per a lo qual començarán les representacions a dos quarts de nou en punt i abans si és tractés d'un espectacle de llarga durada. Aquesta és una mida que permetrá assistir al Teatre a moltes families que abans no ho feien per la durada dels espectacles, i per això felicitem a l'empresa.

ATENEU OBRER DEL DISTRICTE II

Avui a la nit, tindrá lloc una representació extraordinaria del drama en tres actes i en prosa del Mestre don Angel Guimerá, «Solnet trist» i la comedia en un acte «Resurrecció».

Dirigirá les obres el discret aficionat don Pere Boquet.

INSTITUT BENEFIC

El teatre-escola que dirigeix artísticament l'eminent actor don Enric Giménez, i escénicament el notable i culte aficionat don Salvador Pladevall, posará en escena en l'elegant teatre del carrer de Consell de Cent, les obres «Robo en despoblados», «A cále fieta», del festiu escriptor En Josep Asmarats i «Neus» de l'aplaudit autor N'E. Graells Castells. No dubtem que la sala oferirá l'hermós aspecte de costum.

De l'Ajuntament

Visita a l'escorxador

El senyor Sagnier, acompanyat del nostre amic, senyor Matons, president de la Comissió d'Escorxadors, estigué ahir a l'Escorxador General, visitant-lo detingudament i enterant-se del seu funcionament.

Els bombers

En el matí d'ahir es reuní la ponencia que estudia la reorganització del cos de bombers.

L'empedrat de Can Tunis

A fi d'estudiar l'importantíssima qüestió de la pendent que fa la carretera de Can Tunis, en el Morrot i a la vora de la via de Vilanova va estudiar en aquell lloc el regidor senyor Noia, acompanyat d'un facultatiu municipal i de varis industrials de la barriada que's porti a cap aquesta millora.

Projecte rebutjat

La comissió d'Hisenda ha rebutjat un projecte de pressupost per al mercat de Sant Josep, en el qual projecte es rebaixaven les tarifes que paguen els venedors a canvi de que aquests possessin taules més vistoses i de bon gust que les actuals.

Unánimement votaren en pró els senyors Lladó i Guñalons.

Visites

Han visitat a l'alcalde, els senyors Bosch i Alsina i Estruch; el Deganat de mestres públics, el cónsol dimitent de México, don Salvador Castelló; el president del Centre de Dependents del Comerç i de l'Industria; i els cónsol i vice-cónsol d'Alemanya.

Notes de Sport

Ciclisme

El Sport Ciclista Català sortirá avui d'excursió a esmorzar a Moncada per a després visitar les Grutes que hi ha en aquell lloc i que surten al Besós.

Se prega's portin els fanals preparats per a dita visita. Excursió matinal sortint a les vuit en punt de la plaça de l'Universitat.

S'invita a tots els ciclistes. Anada per Sant Andreu i retorn per Sant Adrià.

Sport-baso

Com de costum avui pel matí se jugaràn en el Frontó Comtal entre socis de la Reial Societat Sport Vasc, els partits següents:

Primer partit, a les onze del matí:
Vermells: senyors Gomila i Pin.
Blaus: senyors Aballi i Torras.
Segón partit a les dotze:
Vermells: senyors Girona i Mas.
Blaus: senyors Germans Palmada.

Informació telegràfica

Madrid 22 de 9 matí a 12 nit

La vaga de Huelva

Les últimes noticies que comunica el governador de Huelva respecte del conflicte provocat en aquella capital pels elements sindicalistes són molt tranquilitzadors. Segons el senyor Rivadulla la tranquilitat allí ha sigut avui completa, creient que demá entrarán al treball tots els obrers de la capital.

La salut de la reina

El rei, en telegrama dirigit des de París moments abans de la seva sortida cap a Viena, dóna noticies molt satisfactories sobre l'estat de la reina Victoria i encarrega novament al Govern li dongui freqüentment compte de l'estat dels aviadors ferits a Tetuán.

Visita

Aquesta tarde ha visitat al ministre i al sub-secretari d'Instrucció pública el director de l'Escola Industrial de Vilanova i Geltrú, don Josep Mestres i Borrell, per a parlarlos d'assumptes relacionats amb dita Escola i amb l'ensenyament técnic a Catalunya.

De la discordia

El senyor Maura ha dirigit al secretari de la Joventut Maurista de Valladolid la següent carta:

«Señor don Emilio Planas de Castro.—Muy distinguido señor mío. Recibo y agradezco su amable carta. Mi gratitud a las Juventudes Conservadoras, por el cariño que antes y después de los últimos sucesos políticos me han testimoniado, no tiene límites. Pero, usted lo sabe, mi jefatura se ha extinguido. Mi apartamiento de la política es ahora absoluto. Me imponen aquella abstención deberes morales imperiosos y ateniéndome a ellos no puedo siquiera entrar a juzgar los telegramas cambiados entre la Juventud de Valladolid y el señor ministro de la Gobernación, y menos aún dar instrucciones para el acto que he visto se piensa celebrar en Bilbao. Cada cual en las circunstancias actuales habrá de actuar según le aconseje su civismo. Mi deber es claro y a él he de sujetarme. Salude afectuosamente a todos sus compañeros en mi nombre y téngame por atento s. s. q. b. s. m.—Antonio Maura.»

Informant-se

El ministre de la Guerra, enterat de la odisea que comp'a ha passat el cabo de Barbastro Josep Pachon, ha cridat al telèfon al capitá general de Madrid per a informar-se de quant sobre aquest assumpte hagi ocorregut.

El general Bazán ha manifestat que relativadament se li havien obert a l'expressat cabo llit i atenció mentres s'aclaría la seva situació; peró no ha utilitzat els oferiments preferint explotar la nota sensible.

De totes maneres, s'han donat instruccions en evitació de que amb successos d'aquesta naturalesa pugui ser sorpresa la bona fe del públic.

A files

Segons referencies oficials el reemplaç de aquest any ingressará en l'exército el próxim mes de gener.

Per als aviadors ferits

Encara que no está inclosa en el reglament de l'ordre de San Fernando la concessió de creus als aviadors, per no existir l'aviació quan dita ordre es fundá, no obstant, en vista de l'heróic comportament dels oficials Barreiro i Rios, s'estudia la forma de concedir-los dita creu, reformant el mentat reglament per als efectes análegs.

Petició de mà

Els duc de T'Serclaes han demanat avui per al seu primogénit, el jove oficial de cavallería marqués de Marvais, la má de la senyoreta María de la Mercé Escrivá i Romaní, filla de la marquesa de Campillo, cosina de la comtesa de Alcubierre i germana del comte de Sástago.

Nomenaments

Ha sigut nomenat tinent fiscal de Lleida don Eduardo Alfonso Carlos, jutge de Borges Blanques, don Emilio Girón.

El Col- egi d'Advocats

El diumenge, a les deu del matí, es celebrará en el teatre de la Comedia la Junta general extraordinaria de lletrats d'aquest Col-leg, que fou suspesa ahir per insuficiencia del local del saló d'actes on es celebrava.

La Secretaría enviará a tots els col-legats una targeta d'identificació que servirá al mateix temps d'invitació per a l'acte.

Un article d'En Junoy

El periódic «Hoy» reprodueix íntegre l'article titulat: «Maura», que'l senyor Junoy va publicar fa dos dies en «El Día Gráfico».

«El Cain»

El sargent de seguretat Josep María de la Torre, ha detingut a Eduard Majin Criado Hernández, «El Cain», que venia fulles en blanc, peró firmades ab l'estampilla del director del «Fénix Agrícola», per al segur de cavallerías.

«El Cain» ha sofert varies condemnes per robo, té una llarga i brillant historia penal i entre la gent de mal viure se'l classifica com «espadista».

La denuncia contra la Fornarina

Pels periós han sigut tassades les joies que la Fornarina entregá al Jutjat.

El collar, pel que havía pagat 45.00 pessetes ha sigut avaluat en 29.000, i les arracades valuades en 33.000, han sigut tassades en 20.000.

Demá practicará el jutjat importants diligencies.

La filla d'En Sánchez

Aquest matí ha sigut traslladada a l'estació del Mediodía, convenientment custodiada, María Luisa Sánchez.

A les set i cinc minuts penetrava als andens, essent acomodada en un cotxe de tercera classe.

L'escás públic que hi havía allí, al notar la presencia de María Luisa, s'ha acostat al cotxe.

La condemnada, donant mostres d'una serenitat pasmosa i sense que la seva cara revelés tristesa, conversava amb tot aquell que li dirigía la paraula.

Ja veus — ha contestat a un — jo allí podré estar com les propies... Ara que, está clar per a passar-ho així s'ha de donar molta «moba» i això és lo que jo'm proposo fer.

«El Ejército Español» segueix delirant

«El Ejército Español» diu que si combat la Mancomunitat de provincies és perque sab molt bé lo que significa.

Per a demostrar-ho enumera les facultats que'l projecte aprovat en el Congrés concedeix a les mancomunitats, i afegeix:

Al Govern se li concedeix autorització per a disoldre una mancomunitat, peró abans té d'amonestar-la, esperar que reincideixi i després pendre l'accord, i després d'haver-lo pres no és ferm sense que l'autoritzin les Corts. En aquest país de la obstrucció parlamentaria ja sabem lo que això significa, l'autorització de l'existencia d'una mancomunitat que contradigui al Govern indefinidament.

Es crear un govern davant d'un altre Govern; un Estat davant d'un altre Estat. Amb la Mancomunitat es va a l'Estat catalá.

Disposará de carreteres, ferrocarrils, ports, etcétera, tindrá en ses mans els impostos i fins els empréstits. En aquestes condicions les movilitzacions i concentracions de tropes van a quedar a mercés de les Mancomunitats. ¿Es vol més? ¿Pot això tolerar-se? Peró amb ser axó greu ho és más lo que la Mancomunitat significa per al pervenir i ben clar ho ha dit en Prat de la Riba en el seu follet i En Cambó en el seu discurs del Tivoli. La Mancomunitat és el primer pas cap a l'Estat autónom i independent (?). Es volen les Mancomunitats per a desmembrar la patria. Per això tenen por de que parlem clar, car comprenen que l'exército podría callar davant d'una determinació de govern, peró no pot passar perque uns quants polítics entreguin a Espanya, cremada de pena i mans a uns catalanistes, per a que la trocegin al seu gust.

«El Radical»

«El Radical» diu que l'unió dels republicans no deu fer-se tant sols per a guanyar les eleccions, sinó per a més elevat fi.

Com conseqüencia proposa que aquesta unió es faci després de les eleccions i així tots veurien el desinterés.

És clar que això no exclou el que's vagi a intel-ligencies locals, de carácter transitori, per a la lluita electoral, ja que seria cándit que per un escrúpul mal entés les dretxes el camp lliure als monárquics i a les dretes.

La Diputació de Soria

Soria. — La Diputació provincial de Soria, en recents sessions, acordá per unanimitat demanar dels poders públics la celebració de tractats de comerç, fent per a això les excepcions necessaries dels projectes ultraprotegits, i la conveniencia d'avant-posar al projecte de Mancomunitats la reforma arancelaria per creure que l'agricultura i els interessos li venen demanant, i comunicar aquests accords a les demés Diputacions per a reunir-se i accordar les gestions que per a la seva consecució han de practicar-se.

Aquests accords, als quals s'han adherit varies diputacions, van ser transmesos al Govern anterior i reproduits davant de l'actual.

Parla En Dato

El senyor Dato, al rebre als periodistes, ens ha dit:

He rebut un telegrama del duc de Santo Mauro en el qual em diu que la reina Victoria continua molt bé. Anit vaig rebre un altre telegrama del rei participant-me que en aquell moment sortía cap a Viena.

Aquest matí estigué amb el duc d'Alba en el Museu del Prado visitant-lo i vegent les reformes que's projecten en ell i els plànols d'engrandiment de l'edifici, puix hi ha necessitat de noves sales en que exposar multitut de quadres magnifics que s'estàn fent malbé per falta de lloc.

A Huelva els obrers han entrat al treball, sense ocórrer incidents.

Entre les moltes visites, quasi totes relacionades amb assumptes electorals, ha rebut el senyor Dato a una comissió de Saragoça, amb la qual ha conferenciat.

El senyor Dato passará el dia de demá al camp.

San Sebastián

Esfonçament d'un túnel

San Sebastián. — Entre Brincola i Ansuarte s'ha enfonsat la boca d'un túnel en el moment en que passava amb direcció a Madrid el sudexprés.

Dessota del túnel han quedat els dos vagons del cap del tren.

Els demés cotxes retrocediren fins a la estació de Brincola.

Ha resultat ferit el conductor del tren.

La via está interrumpida, creient-se que es tardará a deixar-la arreglada.

Més de l'esfonçament

Descarrilaren en el túnel, que és el de Carzurza, la máquina del sudexprés i la d'un tren de mercancies amb cinc vagons.

El conductor de l'exprés sofrí magullament en les cames.

Treballen per a desambraçar la vía tres brigades d'obrers.

Es calcula que l'enfonsament alcança a 700 metres.

De San Sebastián ha sortit un tren de socorsos.

Els viatgers de ràpid han descendit a San Sebastián per a seguir el viatge en el tren de la costa a Bilbao i continuar després per Miranda.

S'ha telegrafiat a Bilbao per a que sigiun válids els billets dels viatgers del ràpid entre Miranda i Bilbao.

Arriben trens suplementaris procedents de Beasain.

Projectes

A primers del proper desembre els reformistes celebrarán mitings en La Carolina i Linares.

Don Melquiades Alvarez realitzará un acte de resonancia a Alcalá de Henares.

En l'esmentat mes, els reformistes, celebrarán altres reunions a Cartagena, Albacete, Valencia i Granada.

En García Prieto

El senyor García Prieto ha sortit per a Biárritz.

El viatge obeeix a assumptes professionals. Retornará a Madrid el dilluns.

En Vadillo

El ministre de Gracia i Justicia, en una conversació sostinguda amb un redactor de l'Agencia Mencheta respecte a sos plánols, ha dit que lo que principalment se proposa és que l'acció de la justicia sigui rápida i barata i que en la práctica remediará, reformará les deficiencies que existeixin.

Se proposa així mateix introduir algunes reformes en l'aranzel i principalment en els tribunals correccionals.

El ministre de Marina

El ministre de Marina fa llit a conseqüencia d'un catarro grupal.

Més de la discordia

Santander. — La Junta Conservadora ha accordat per 79 vots contra 2 adherir-se a la política del senyor Maura i hostilitzar al senyor Dato publicant un setmanari i així ho han telegrafiat als senyors Maura i Dato.

Bilbao. — El senyor Ossorio i Gallardo ha telegrafiat, acceptant l'encárrec de pronunciar el discurs en l'Assamblea de Joventuts Conservadores que's celebrará el proper dia 30.

Es presentará una proposició que diu:

«Els que suscriuen, entenen que l'actual Govern no representa la política que'l partit conservador mantingué en el poder durant la darrera etapa, ni la que practicá en l'oposició, perque, per a seguir-la, hagués acceptat el poder el senyor Maura i estaría al davant del Govern, i essent aquesta política única que'ls firmants creuen salvadora de la monarquía i de la patria, es declaren incompatibles amb el Govern que presideix don Eduard Dato.»

A son torn, l'únic adicte al Govern presentará una altra proposició, dient: «Cal secundar la política del partit conservador, que és el que governa, defensant els seus principis en l'administració de la provincia i del municipi i coadjuvar a la tasca social, incorporant a aquest programa aspiracions del país.»

De Saragoça

Saragoça. — S'ha reunit el claustre de catedrátics i 21 han votat per a elevar la petició al Govern per a que autoritzi la elecció de rector.

Una minoria de 7 ha volat elevar una contra-proposició.

Han arribat els comissionats de l'Universitat popular de la Coruña.

Han sigut rebuts per l'alcalde.

Amb tot i la prohibició del governador els escolars están realitzant una manifestació pacífica.

Lo de Huelva

Huelva — El dia ha transcorregut amb tranquilitat.

Ha arribat una companyia del regiment de Soria.

S'han practicat varies detencions.

La salut de la reina

El president del Consell ha rebut un despatx del duc de Santo Mauro des de París, comunicant que la reina Victoria es troba bé.

De Huelva

A Huelva han entrat avui al treball tots els obrers, sense incidents.

El Museu del Prado

Abans d'anar al seu despatx de la Presidencia, el senyor Dato ha estat visitant el Museu del Prado, en unió del seu patró, el duc d'Alba, veient el quefe del Govern els plánols per a l'ampliació de l'edifici, amb l'objecte de crear noves sales que impideixin l'apilotament de quadres, per deficiencies del local i s'ha fet cárrec d'altres reformes que's projecten per a millorar les condicions del Museu.

La «Gaceta»

Publica:

Nomenant per a l'iglesia primada i arquebisbat de Toledo a don Victorià Guisasola i Menéndez.

Fent mercé del títul de marqués de les Franqueses a don Joan Sauquer Torras.

Reials ordres nomenant per als Regidors de la Propietat que s'esmenten als senyors que s'indiquen. Entre ells hi ha don Antoni Balcells, que serveix el de Vinaroç, nomenat per al Vendrell.

Resolent expedient instruit a instancia dels interessats demanant aclaració de l'epígraf 82 de la tarifa tercera de la contribució industrial. Se disposa que'ls que tinguin un aparell, quan el mecanisme sigui a vapor paguin 40 pessetes, per cavalleria 20 i a má 10.

Declarant desert el concurs anunciat per a proveir la plaça de professor numerari d'Historia de l'Arquitectura, vagant a l'Escola d'Arquitectura de Barcelona.

Nomenaments de secretaris de Diputacions provincials i comptadors de fondos municipals. Hi figura don Enric Cereceda i González per a secretari de la Diputació de Tarragona.

Aprovant la transferencia de la concessió del ferrocarril de Bobadilla a Algeciras, feta per la Societat «The Algeciras Gibraltar railway», als Ferrocarrils Andalusos.

De Catalunya

Reus

Reus. — Aquest matí a les 6'40, ha arribat la comissió que ha anat a Madrid a gestionar l'assumpte de les aigües. Sembla que reberen bones impressions. Malgrat la hora intempestiva acudiren a rebre-la moltes persones que la saludaren amb un aplaudiment.

El Marroc sagnant

Un ferit i dos soldats morts

Melilla, 22. — Al cap al tard sortí de Sant Joan de les Mines cap al mont Urissan una parella de soldats de cavalors de Tarifa, escoltant un comboi de queviures.

Un grupu de malfactors els atacá, resultant ambdós soldats morts i el carreter ferit. El matxo fugí.

De la posició de Buena Vista sortiren forces que reculliren els cadavres i el matxo i s'ordenà a forces de policia que marxessin en persecució dels agressors qual pista es coneix.

Informació de l'estranger

Italia

Messina. — Aquesta nit el creuer «San Giorgio», al sortir de l'Estret de Messina dirigint-se a Nápols, ha varat en la platja de Santagata, prop de Messina.

Sembla que l'accident no revesteix gravetat.

París. — «L'Excelsior», en un despatx de Milán, diu que la situació del creuer «San Giorgio», encallat anit prop de Messina, és molt perillosa.

Alemanya

Triomf de tres catalans

Berlín. — En la sala Klindworth-Scharwenkasaal el Trio Barcelona format per Mariàn Pereló, violí; Pere Marés, violoncel-lo, i Ricard Vives, piano, acaba de donar un concert que ha merescut una ovació inoblidable.

Xina

Londres. — El «Daily Telegraph» publica un despatx de Shangai donant compte d'haver-se descobert un important complot que tenía per objecte la destitució del Govern de Pekin.

S'han practicat sis detencions.

Bulgaria

París. — «L'Humanité» publica un despatx de Belgrado, dient que, segons un telegrama de Sofía, publicat pel periódic «Politica» está definitivament accordada l'abdicació del rei Ferràn de Bulgaria.

Aquest abdicará a favor del seu fill Boris i es retirará a les seves propietats de Hongría.

México

De la revolta

Washington. — El president de la República Mr. Wilson, i el secretari d'Estat Mr. Bryan, han declarat que no fan cap fonament els rumors que han circulat a Mèxic segons els quals el Govern nord-americá reconeixia al Govern del general Huerta.

Londres. — Els navilis de guerra anglesos «Algernie» i «Shearwater» han rebut ordre d'anar a la costa occidental de Mèxic.

El creuer «Algernie» marxa avui mateix.

Japó

Un despatx de Tokio diu que amb objecte de saquejar unes plantacions de sucre fraguaren els indígenes de Formosa i un pirata xino un complot que ha sigut descobert per la policia.

Franya

París. — Comuniquen de Calcuta que la policia ha descobert una gran fábrica de bombes de dinamita, amb ramificacions de importancia.

—Segons «Le Matin» ascendeixen a 70,000 els miners actualment en vaga.

DARRERA HORA

Madrid, 22 de 1 a 3 matinada

Més dels successos de Madrid

Detinguts en llibertat

S'ha concedit la llibertat a dos dels estudiants detinguts amb motiu de la manifestació d'avui.

El tercer que no és estudiant, queda detingut per haver-se-li ocupat un revólver.

Protesta

Els estudiants han formulat davant del ministre de la Governació una protesta contra'l senyor Méndez Alanís per haver assigut abofetejat un company per la policia.

Els estudiants es disolen

Després de formular la protesta que hem ressenyat en l'anterior telegrama els estudiants s'han retirat del ministeri i s'han confós entre els companys del carrer, disolventse seguidament la manifestació.

Nous aldarulls

A les sis de la tarde, una hora després tornaren els estudiants a la Porta del Sol, motivant varies cárregues de la policia.

Durant més de tres quarts hi ha hagut aldarulls, quedant a les set tancades totes les botigues de la Porta i dels carrer afluents.

La gent era escassa, i patrullava la policia.

A l'hora en que comunico hi han 12 detinguts.

Tres episodis dels successos

A l'intentar desfer un grupu d'estudiants en la Porta del Sol, caigué del cavall el tinent de seguretat que manava la forsa.

Resultá contusionat.

Davant del café de Llevant ha sigut bastonejat un guarda el qual té varies lesions de pronóstic reservat.

En el carrer d'Atocha els estudiants han fet caure, en el moment d'una cárrega, a un tal Fernández Luna, el qual ha sigut trepitjat.

Presenta magullaments en diferents parts del cos.

Tranquilitat

A les nou de la nit quedava completament esclarida la Porta del Sol, recobrant el séu aspecte normal.

S'acaba el conflicte

La Federació Escolar de Madrid ha dirigit una carta-circular a tots els periódics, en la qual es considera satisfeta per la comunicació del Rector de l'Universitat de Barcelona, i aconsella als companys de tota Espanya que cessin en la seva protesta.

La Federació cludeix tota responsabilitat.

Més de Valencia

Valencia. — Durant tota la tarde els estudiants pretengueren impedir la circulació dels tramvies.

La policia donà varies cárregues.

El doctor Moliner els feu un discurs al mig del carrer, aconsellant-los que no alteressin l'ordre.

La catástrofe de San Sebastian

El tren portava a En García Prieto i a alguns altres polítics

San Sebastián. — A conseqüencia de l'ensorrament del túnel entre Ansuarte i Brincola ha quedat interceptada la línia telegráfica; per aquest motiu és difícil de detalls.

Entre els viatgers del sud-exprés figuraven els senyors García Prieto, Bascarán, Marqués de Silvela i altres polítics.

De Catalunya

Terrassa

Terrassa. — Ha mort en aquesta ciutat el degá dels advocats de la mateixa, don Joan Vallès i Mitjans, pare del tinent alcalde regionalista de Barcelona, don Vicellès i Pujals.

Era el finat persona molt coneguda i apreciada de tots els veins de Terrassa, per lo que la seva mort ha sigut molt sentida.

Curacion del Estrenimiento

POLVOS DE CASSIA RICHELET

Laxantes - Depurativos Refrescantes

Muy agradables al paladar. No producen colicos

Empleado siempre con éxito en los sufrimientos del estómago, del intestino, en las enfermedades de la piel y de la sangre, en las turbaciones de la circulacion, reumatismos, gota, afecciones del higado, obesidad, etc.

Deposito en todas las buenas Farmacias y Droguerias de Espana, Canarias, y Baleares.

Laboratorio : L. RICHELET
Rue Gambetta, 13, SEDAN (Francia)

Depositario General para toda Espana :
D. Francisco LOYARTE
Calle S. Marcial, 33, esquina à San Ignacio de Loyola, 9, **SAN SEBASTIAN**

Precio : 3 Pesetas

Torns y eines de precisió

pera mecànica y rellotgeria

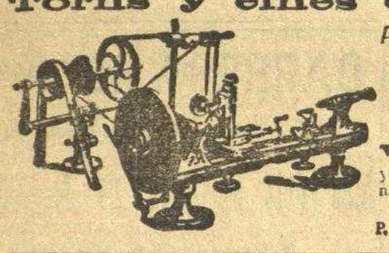

Torns pera aficionats

REPRESENTANT
dels torns y útils de precisió
Wolf, Jhan & C.ª
y de les acreditades marques suisses *Matthey*
Francisco Layret
P. MADOZ, NÚM. 1, PRINCIPAL

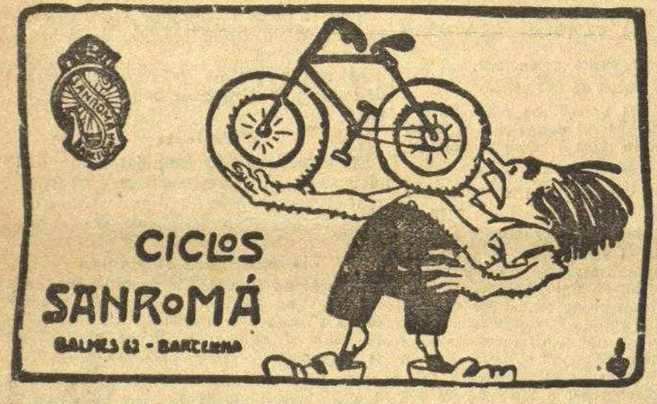

Es una opinión unánime

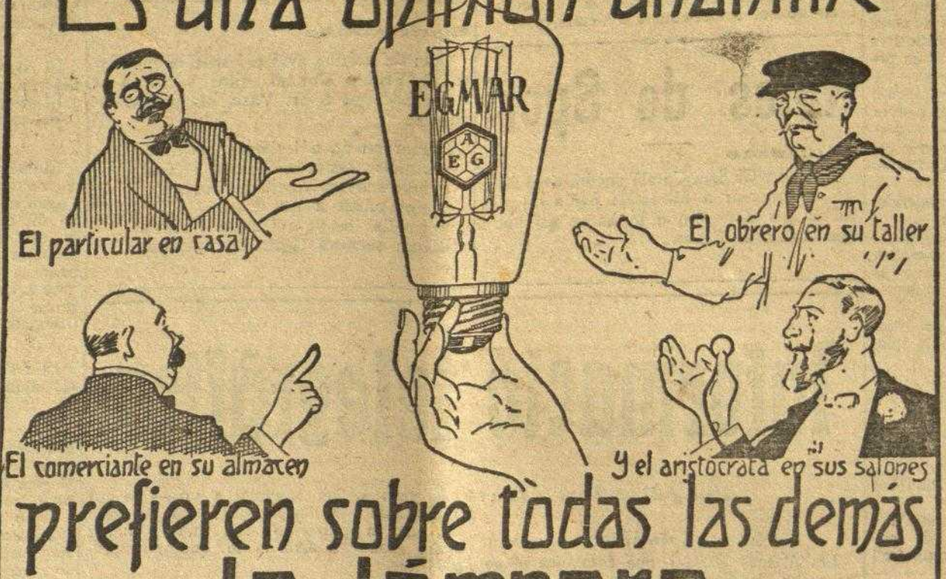

prefieren sobre todas las demás la lámpara EGMAR

Exíjase precisamente la mejor marca del mundo

la EGMAR

aunque recomienden á Vd. otra como igual

Preus de suscripció:

Barcelona el mes . . . . 1'00 Ptes.
Espanya trimestre . . . . 4'50 »
Estranger . . . . . »

El : Poble : Català

Diari Federal Nacionalista Republicá

Butlletí de suscripció

Don _____

de _____ *carrer* _____ *núm.* ____

se suscriu per un trimestre començant el dia ____ *de* _____

de 1913.

FIRMA

_____

NOTA: Per a suscriure's enviar el present butlletí a l'Administració d'EL POBLE CATALÀ, acompanyant l'import de la suscripció en lliurança de fácil cobrament.

Magatzems JORBA

BARCELONA: Call, números 13 i 15
MANRESA: Born i Sant Domingo

Novitats per a senyora

en Llanes, Sedes, Panes, Velluts i altres articles de gran fantasia.

Sastrería a mida per a senyores, caballers i nens

Confecció esmerada

Novitats per a caballer, en panyería articles del país i estranger

Camisería i genres de punt, Mantes per a viatge i llit, Estores, Edredons, Peletería.

PREU FIXE

Catàleo ilustrat s'entrega gratis

AIGUA GIOCONDA He mos-ja el cutis, Sos resultats son sorprenents. Segalà, Rambla de les Flors, 4, pral.ta.

PIANOS Vendes, Lloguers-B. Font, carrer del Bisbe, núm. 3.

MÁQUINES PER A CUSIR
Frister & Rossmann
Unic Agent: LL. ROURA. Carrer Universitat 5.—Teléfon 3-521. Sucursal: Tarrasa, 32. Tallers: Martínez de la Rosa, 73 Gràcia

Bodes i bateigs

Capses i bossetes per a dolços. Preus molt económics. FÁBRICA I DESPATX carrer de Sant Pau, 38

Tresor INAPRRCIABLE.—COM POSAR OLI EN UN LLUM és per a vells i decrèpits, Inapetents, asmàtics, dispèpsics, neurastènics, nerviosos i hipocòndrics, el gran VISTA-RICA, l'aperitiu sens igual, regenerador i purificador de la sang per excel-lencia tònic-vigoritzant: benfactor tant notable com inesperat fins quan tot ha fracassat. En colmados i droguerías. Prospectes i mostres de franc.
Providencia, 61. "La Salud„ — Barcelona

Herpes (Brians)

LA POMADA ESSENCIA ANTI-HERPETIQUES de BOTTA, preparada per Borrell cura d'una manera prodigiosa els brians i demés malaltíes de la pell, per inveterades que siguin. Són tant grans les virtuts d'aquests remeis, que s'han curat amb ells persones que tenien molt arraigats els brians i que cada estiu tenien de pendre banys d'aigües sulfuroses sense lograr curarse.
Unic dipòsit: Farmacia Borrell, COMTE DE L'ASSALT NUMERO 11 (cantonada al carrer de Sant Ramón)

DINER en 1.ª hipoteca i sobre valors dels de'l 3 per 100 anyal, en lletres a propietaris, industrials i comerciants dels de'l 1/2 per 100 al mes.

DINER en 2.ª hipoteca, undo finques indivises, i sobre generos, plata, carruatges i tota garantía que convingui. Rambla de Santa Mónica, 4, entressol.

Esqueles mortuories se n'admeten fins a les dues de la matinada

Milers de curacions obtingudes

Tos-Refredats-"Tisis"

Curació radical i segura prenent el Terinhol, 5 ptes. frasc

ESTOMEC sá, COR content, usant la

amb els remeis de fama mundial

Dolor - Reuma - Gota

Cura segura amb l'ús de la Reumaticina, 4 i 3 ptes.

Digestolina, i parlareu així. - 5 pessetes fiola

Punts de venda: Dr. Segalà, Rambla de les Flors, 4; Dr. Serra, Pelai 9; Vda. Alsina, Passatge del Crèdit, 4; Vicens Ferrer; Uriach; Dr. Andreu; Farmacia de la Creu, Escudellers, 75; Viladot; Vidal i Ribas, Sepúlveda, 170, etc

ENOFOSFORINA SERRA

Tónic - Reconstituient - Remineralitzant

Torna la robustesa, l'alegría, la vitalitat i totes les forces perdudes, ja sigui per un excesiu treball mental o bé per altres causes
A. Serra, Pelai, 9

Gran Empresa Funeraria

Societat Anónima

40 Sucursals amb telèfon a Barcelona i pobles agregats

Enterros desde'l mes sumptuós al mes modest; d'aquests desde 25 ptes.

Central: Rambla Catalunya, 29 - Teléton 397

Tallers, fábrica y ootxeres: CAMPO SAGRADO, 24 - Teléfon 2.691

Estufa de desinfecció, portàtil a domicili, única a Barcelona